

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

PAVEL ZÁBRANSKÝ

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TERORISMUS

Autor práce: Pavel Zábranský

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinované

Vedoucí práce: Mgr. Jan Kuda

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janu Kudovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ZÁBRANSKÝ, P., *Terorismus: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2017. 62 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Kuda.

Klíčová slova: terorismus, historie, náboženství, politika, útok, únos, extremismus, obrana.

Práce pojednává o jednom z nejvíce sledovaných pojmů v současné době. Terorismus se stal po útocích z 11. září a v souvislosti s migrační vlnou jedním z nejvíce diskutovaných témat a ovlivňuje životy nás všech. Cílem práce není najít řešení nebo účinnou obranu proti terorismu. Cílem je seznámit čtenáře z historií a vývojem tohoto fenoménu. Laicky popsat a vysvětlit co to vlastně terorismus je, jaké využívají teroristé prostředky a o co usilují. Porovnat nejznámější teroristické skupiny a v neposlední řadě ukázat jakými prostředky proti terorismu bojuje EU a ČR.

ABSTRACT

ZÁBRANSKÝ, P., *Terrorism: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2017. 62 p. Supervisor: Mgr. Jan Kuda.

Key words: terrorism, history, religion, policy, assault, kidnapping, extremism, defence.

The thesis deals with one of the most studied concepts currently. Terrorism has become after the September 11 attacks, and in connection with the migration wave, one of the most discussed themes and influences all of our lives. The aim of the thesis is not to find a solution or effective defense against terrorism. The aim is to introduce the history and development of this phenomenon. In a simple way I describe and explain what exactly terrorism is what resources the terrorists utilize and what they aspire. I compare the best known terrorist groups and finally show what means does the EU and the Czech Republic use to fight against terrorism.

OBSAH

ÚVOD	10
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	12
2 ZÁKLADNÍ POJMY	14
2.1 Extremismus	14
2.2 Radikalismus.....	15
2.3 Anarchismus	15
2.4 Fundamentalismus	16
2.5 Islamismus	17
2.6 Džihád.....	17
2.7 Vahábismus.....	18
2.8 Chalífát.....	19
2.8 Islamizace	19
2.9 Islamofobie	21
3 DEFINICE TERORISMU A JEHO FORMY	22
3.1 Terorismus	22
3.2 Formy terorismu.....	25
3.2.1 Národní terorismus.....	25
3.2.2 Mezinárodní terorismus	26
3.2.3 Globální terorismus.....	26
3.2.4 Kyberterorismus.....	26
4 VÝVOJ	27
4.1 Historická etapa (do konce 17. století)	28
4.2 Nacionalistická etapa (počátek 18. století až do roku 1913)	30
4.3 Etapa válek (1914 – 1945).....	32
4.4 Studená válka (1946 – 1989)	34
4.5 Studený mír (1990 až současnost)	37

5	MOTIVY A CÍLE TERORISMU	40
5.1	Motivy (ideologie) terorismu	40
5.1.1	Náboženský terorismus	40
5.1.2	Krajně pravicový terorismus	41
5.1.3	Krajně levicový terorismus	41
5.1.4	Anarchistický terorismus	41
5.1.5	Politický terorismus	42
5.1.6	Narkoterorismus	43
5.1.7	Patologický terorismus.....	43
5.1.8	Ekoterorismus	43
5.1.9	Kriminální terorismus	44
5.2	Cíle útoků.....	44
5.2.1	Ambasády.....	45
5.2.2	Dopravní prostředky.....	46
5.2.3	Veřejné a kulturní budovy.....	46
5.2.3	Průmyslové budovy.....	47
5.2.4	Únosy a zadržování rukojmích.....	47
5.2.3	Vraždy a únosy významných osob.....	48
6	TERORISTICKÉ SKUPINY A ORGANIZACE	49
6.1	Evropa.....	49
6.1.1	IRA.....	49
6.1.2	ETA.....	50
6.1.3	Rudé brigády	51
6.2	Asie	52
6.2.1	Óm šinrikjó	52
6.2.2	Al-Kajda.....	53
6.2.3	Hizballáh	55
6.2.4	Organizace pro osvobození Palestiny (OOP).....	56

6.2.5	Islámský stát (IS)	58
6.3	Afrika	61
6.3.1	Boko Haram	61
6.4	Severní a jižní Amerika	62
6.4.1	Ku Klux Klan (KKK)	62
6.4.2	Světlá stezka	63
6.4.3	Revoluční ozbrojené síly Kolumbie (FARC)	64
6.4.4	Národní osvobozenecá armáda (ELN)	65
7	STRATEGIE PRO BOJ PROTI TERORISMU	66
7.1	Evropská unie	66
7.2	Česká republika	68
	ZÁVĚR	71
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	72
	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	75

ÚVOD

"Po 11. září již svět nebude nikdy takový jako předtím". Toto psaly téměř všechny světové noviny jakoby ve společné předtuše. Proč ale? Je terorismus novým, nebo starým fenoménem? Pokud je něco nového, tak je to především vnímání tohoto jevu. Po útocích na New York se najednou začal terorismus skloňovat ve všech pádech a knihy o terorismu se staly ze dne na den bestsellerem.

Terorismus byl odjakživa součástí válek a společenských konfliktů. V žádném historickém období však neexistovala tak široká škála motivů, prostředků a způsobů, jako v dnešní době. Historicky ojedinělý je i masový dopad a medializace terorismu, jeho útoků a způsobených škod. Změna přišla po konci studené války v roce 1989, kdy hrozba války ustoupila do pozadí a pozornost se obrátila na mezinárodní ozbrojené konflikty lokální povahy.

Ještě před padesáti lety byly teroristické incidenty převážně lokální záležitostí, přičemž měly na geopolitickou situaci minimální vliv. Významnou měrou přispěla k rozvoji terorismu globalizace, díky níž dochází k silnějšímu propojení jednotlivých států, hranice ztrácí na významu a je stále obtížnější chránit své zájmy a bezpečnost. Média informují o událostech ve světě neuvěřitelnou rychlostí. Díky digitalizaci videa a fotografií je možné téměř okamžitě přinést záběry z bojiště pomocí internetu. Téměř každý má dnes mobilní telefon nebo jiná záznamová zařízení a pomocí sociálních sítí se informace šíří i bez pomoci médií. Terorismus patří ke sloům, která se prosazují ve sdělovacích prostředcích s mimořádnou vehemencí. Neuplyne snad ani den, abychom se s ním ve zprávách, reportážích či komentářích nesetkali.

Terorismus není druhem guerillové války, i když nese některé její znaky. Není ideologií nebo hnutím. Je způsobem boje, nástrojem, který využívají jednotlivci a skupiny nejrůznějšího politického, náboženského nebo filozofického vyznání či přesvědčení pro boj se silnějším protivníkem.

Terorismus je použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach a paniku, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle.

Samotné téma terorismu je velmi rozsáhlé. Cílem bakalářské práce není najít prostředek, který by zamezil terorismu, ale podat výklad samotného terorismu a jeho historického vývoje až po současnost.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma bakalářské práce bylo vybráno na základě událostí posledních let nejen v Evropě, ale na celém světě. Díky globalizaci se změnil způsob a cíle teroristických skupin. Již nejde jen o lokální potyčky na malém území. Jde o celosvětový problém. Jde o nový způsob vedení války. Historie terorismu sahá až do římské říše, ale poprvé bylo tohoto termínu použito během Francouzské revoluce. V 19. století sloužil tento pojem k označení extrémistických politických činů. Podle jiných zdrojů se moderní terorismus zrodil v carském Rusku, kde bolševici v letech 1900-1910 uskutečnili 23 000 atentátů, kterým podlelo přibližně 17 000 lidí. Podle Alexe Abelly a Scotta Gordona dnešní definice slova terorismus pochází z období vojenských akcí v Palestině v letech 1946 až 1947 během formování Izraele.

Cílem práce je analýza terorismu jako jedné ze současných hrozeb pro lidstvo v 21. století. Pozornost bude zaměřena především na rozdělení forem terorismu, jeho historii, cíle, taktické postupy a v neposlední řadě představení nejznámějších teroristických organizací. Vedle analýzy historických okolností, za kterých se terorismus vyvíjel až do dnešní podoby, budou rozebrány i jednotlivé nejznámější útoky ze současných dějin. Práce je koncipována jako teoreticky zaměřená. Vychází proto z analýzy literárních a elektronických zdrojů.

Ve druhé kapitole si vymežíme základní pojmosloví týkající se terorismu. V práci se nacházejí různé pojmy, jejichž pochopení je základním předpokladem úspěchu pro porozumění a pro pochopení problematiky rozebíraného jevu. Je zde použito mnoha pojmů, na které se dá nahlížet jako na nejednoznačné. Mohou pro ně být využívány definice, které závisí především na úhlu pohledu autora. Je tedy zcela nezbytné tyto pojmy objasnit.

Třetí kapitola se pokusí o definici terorismu jako takového. Jak vznikl pojem terorismu a v jaké době se začal tento fenomén nazývat terorismus. Nenadále útoky na obyvatelstvo a vzbuzení hrůzy a strachu z dalších útoků je staré skoro jako lidstvo samo a tento způsob boje popisuje již Sun-c' ve svém díle Umění války. Slovo teror se poprvé použilo v průběhu francouzské revoluce v letech 1793 – 1794. Z tohoto slova se v 80. letech 20. století odvodil nový fenomén zvaný terorismus.

Čtvrtá kapitola ukazuje na historický vývoj terorismu. Problematika historického vymezení vývoje terorismu jednoznačně přímo souvisí s historií vedení válek a terorem páchaným na civilním, v boji nezúčastněném obyvatelstvu. První historické zmínky o teroristických útocích jsou již v době antického Řecka a Říma, kdy byli vražděni tyrani té doby.

Pátá kapitola bude věnována strategii terorismu. V této kapitole budou rozebrány cíle, motiv a taktika teroristických skupin a organizací. Cíle jsou různé podle ideologie útočnicků. Nejčastějším motivem současného terorismu je prosazování náboženství. Islám a jeho šíření ve světě, takzvaná islamizace, je známá již od vzniku islámu v 6. století n. l. v Arábii. Taktika boje zůstává více méně stejná, ale prostředky se mění.

V šesté kapitole budou představeny nejznámější teroristické organizace 20. a 21. století. Na světě je evidováno přibližně 150 teroristických skupin, organizací a separatistů. V práci se seznámíme jen s těmi, co nejvíce ovlivnili světovou historii a tvoří současné dějiny.

V sedmé kapitole se pokusíme nastínit současný stav boje proti terorismu na území naší republiky a na území evropské unie. Plány pro boj proti terorismu jsou zpracované, ale vzhledem k současnému stavu a stále stoupajícímu riziku útoků nejen v Evropě, musíme konstatovat, že jsou neúčinné. Zkusíme se zamyslet nad prevencí před terorismem a doporučit některá opatření na základě zkušeností ze zahraničních vojenských operací, analýzy jednotlivých útoků a motivace útočnicků.

2 ZÁKLADNÍ POJMY

V této práci je použito mnoho výrazů a obrátů a ne všechny jsou jednoznačně popsány. V této kapitole se seznámíme se základními pojmy souvisejícími s terorismem. Odlišnost výkladu se liší podle společenského postavení a praxe autora. Je proto vhodné tyto pojmy hned na začátku této práce definovat a popsat.

2.1 Extremismus

Jak pojem extremismus popsat jednodušeji a tak, aby byl pochopitelný a aspoň nějak vymezený? Extrémisté nechtějí změnit jen vedení systému nebo jejich části. Extremisté chtějí změnit celý systém od základů a neváhají použít k realizaci svých záměrů i násilí. Proto je lepší používat pojem antisystémový. Pojem extremismus byl definován demokratickou společností, a proto je jako „střed“ určena demokracie a demokratická společnost. Cokoliv názorově napravo nebo nalevo je již považováno za vybočení z normálu a postaveno mimo demokratickou společnost a ihned označováno za radikální nebo extremistické. Pojem extremismus je ale definován jako snaha změnit zavedený systém a to i za použití násilí.

V anglosaské literatuře je slovo *extremism* doloženo v roce 1865, kdy označovalo obecnou vlastnost nebo stav být extrémní. Stará angličtina používala výrazu *extrémní* pro označení vysokého stupně nějaké vlastnosti nebo velké vzdálenosti od centra, přičemž také bylo vnímáno jen jako superlativum ve smyslu nejvzdálenější či časově nebo prostorově poslední, později jako krajní, končící, na hranici stojící. V českém jazyce bychom to vyjádřili slovy „značný“ nebo „mimořádný“. Sto let poté se anglický výraz *extreme* začal používat jako podstatné jméno, které vyjadřuje okrajový prostor či okrajovou hodnotu, tj. ve smyslu námi používaného slova „extrém“ či „krajnost“. V tomto přeneseném smyslu se pojem *extreme* začal dotýkat i podstaty věci a tím konkurovat anglickému pojmu *radikal*, česky „radikální“.¹

¹ DANICS, Š., *Extremismus a militantní demokracie*. Praha, 2014, s. 9-10.

2.2 Radikalismus

Radikalismus je v politice užíván v širokém kontextu a nemusí být vždy ztotožňován pouze s opozicí působící na pravo-levé ose. Termín radikalismus (z radix = kořen) lze vymezit jako schopnosti podrobit existující okolí kritickému zpochybňování a hlásat reformu nebo zrušení stávajících podmínek, pokud jejich existenci nelze ospravedlnit základními idejemi. V obecné rovině se každý radikál zaměřuje na zásadní změnu existujícího stavu a dychtí po pronikavých změnách, neboť stávající stav nabízí pouze nedokonalý řád. V praktickém životě se za radikální označuje politický směr usilující o zásadní změnu společnosti na základě radikálního sociálního a ekonomického programu. Vždyť za radikální může být označena jakákoli strana (i vládní), která hlásá či uskutečňuje zásadní, nekompromisní řešení dílčích problémů. Přívlastek „radikální“ nemá v politice pejorativní podtext a označuje i různorodá hnutí, která mohou být radikální buď svým cílem, nebo svými prostředky. Z toho vyplývá, že pojem radikalismus je v politice užíván velmi široce a jeho obsah se mění podle historických a politických okolností, v nichž se radikálové nacházejí a jež hodlají zásadním způsobem měnit.²

2.3 Anarchismus

Název je odvozen z řeckého slova anarchia. To vyjadřuje společnost bez jakéhokoliv uspořádání, pravidel a organizace. Bezvládní. Základním principem je absolutní svoboda bez nutnosti podřizovat se zákonům a normám. V historickém pojetí jde o hnutí odmítající jakoukoliv autoritu a právní řád. Poprvé se anarchismus projevil v průběhu Velké francouzské revoluce. Za kolébku anarchismu lze však považovat Rusko. Zde působil snad nejproslulejší anarchista 19. století Michail Bakunin. V Rusku také vznikla v důsledku těžkých sociálních a ekonomických podmínek první důležitá anarchistická organizace Zemlja i volja (Půda a svoboda). Tato organizace, stejně jako následná a ještě radikálnější Narodnaja volja (Svoboda lidu), stála u kořenů politického hnutí, jež nakonec vyústilo v roce 1917 v revoluci a svržení carského režimu. Koncem 19. století anarchismus zesílil a šířil se po celé Evropě ale i USA. Dnešní anarchistické hnutí není jednotné a obsahuje mnoho různých politických proudů. Z historického

² DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha, 2008, s. 11.

hlediska lze anarchistické hnutí pokládat za výchozí platformu moderního politického terorismu.³

2.4 Fundamentalismus

Pojem odvozený od latinského slova fundamentum. V překladu základ. Jde o lpění na základních principech. Jeho představitelé vyžadují doslovný výklad základních textů a jejich aplikaci do života. Fundamentalismus je nejčastěji spojován s náboženstvím. Fundamentalisté jsou přesvědčení o svojí pravdě a ve všech nevěřících vidí nepřítele. Sami sebe označují jako pokračovatele tradic. Nesnáší modernizaci a odklon od tradičních hodnot. Vzhledem ke spojování s náboženstvím můžeme mluvit o náboženském fundamentalismu. Samozřejmě je potřeba dále dělit náboženský fundamentalismus podle víry. V současné době je asi neskloňovatelnějším islámský fundamentalismus.⁴ Ve světě jsou ale i zastánci křesťanského fundamentalismu, židovského fundamentalismu, buddhistického fundamentalismu atd.

Fundamentalismus se stal velice používaným pojmem koncem 20. století. V USA vzniklo křesťanské protestantské hnutí, jež hlásalo brzký příchod Krista. Příslušníky tohoto hnutí spojoval odpor k modernímu způsobu života. Hlavně odsuzovali odpůrce Bible a zastánce evoluční teorie. Příznivci tohoto hnutí sami sebe označovali jako fundamentalisty. Fundamentalisté nepřipouštějí jinou pravdu než tu vlastní. V 70. letech se začal prosazovat islámský fundamentalismus a svými krvavými útoky zastínil všechny ostatní. Islámský fundamentalismus souvisí s palestinsko-izraelským konfliktem a dalšími konflikty na blízkém východě. Jejich krvavé atentáty, únosy letadel a další teroristické činnosti byly a jsou nepřehlédnutelné. Jde o násilnou islamizaci společnosti. Uznání islámu jako jediného náboženství, obnovení chalífátu a zavedení práva Šarí'a jako jediného zákona.

³ BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus II*. Praha, 1999, s. 14-15.

⁴ MATA, O., *Fundamentalismus*. 2005, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.valka.cz/10964-Fundamentalismus>>.

2.5 Islamismus

Islamismus se obvykle používá jako obecné označení pro ideologie prosazující islám jako základní východisko politické a společenské praxe. V používání tohoto pojmu se rozcházejí jak vědci, tak novináři a publicisté. Islamismus do jisté míry vytěsnil pojem islámský fundamentalismus. Odpůrci islámu tvrdí, že islamismus je zavádějící nálepka, jež má uměle vytvořit rozdíl mezi umírněnými a radikálními muslimy. Pojem islamista tak vytlačil původní význam tohoto slova, tedy vědce zabývajícího se islámem.⁵

V současné době je označení islamismus a islamista používáno jako synonymum pro radikální muslimy. Podle současného trendu jsou muslimové umírnění a islamisté radikální. S tímto tvrzením bohužel nejde souhlasit. Všechny spojuje jedna víra. Jde jen o výklad koránu a přístup k okolnímu prostředí. Z historie je známo, že chování muslimské populace je závislé na početním poměru k ostatním obyvatelům. Nelze prosadit svoje názory a práva proti většině. Muslimové jsou čekající islamisté. Čekající na početní převahu a podmínky vhodné pro islamizaci společnosti. Tato skutečnost se v historii země projevila již několikrát a západní země tuto skutečnost neustále přehlížejí.

2.6 Džihád

Džihád znamená v překladu úsilí nebo snaha. Jde o významný a zároveň nejednoznačně interpretovaný pojem islámské věrouky, vyjadřující závazek a boj v duši každého muslima. Jeho výklad může jít od důrazu na dodržování etických principů islámu až po válku islámu proti jinověrcům. Právo Šarí'a vymezuje čtyři základní typy džihádu:

- džihád srdce – označován jako velký džihád. Přemáhání hříchu;
- džihád jazyka – šíření víry prostřednictvím kázání a slova;
- džihád rukou – charitativní a sociální činnost;
- džihád meče – bránění nebo šíření islámu násilím.

⁵ OSTŘANSKÝ, B., *Atlas muslimských strašáků*. Praha, 2014, s. 84.

Soudobí islámští fundamentalisté vykládají džihád spíše radikálním způsobem. I proto současné chápání džihádu deformuje původní pojem pouze na jeho násilné podoby, či přímo svatou válku.⁶ Korán jako takový je složitě napsaný a jeho výklad je neurčitý. Verše se liší svým přístupem podle období, kdy byly napsány a podle muslimů jsou všechny pravdivé a mají stejnou váhu. Pokud se islám řídí všemi verši Koránu, tak je už jen ze své podstaty nepředvídatelný.

2.7 Vahábismus

Průbojné politicko-náboženské hnutí založené v 18. století na základech učení Muhamada Ibn'Abdala al-Wahhába (1703 – 1792) a emíra Ibn Sa'úda v oblasti Arabského poloostrova. Na jeho základech bylo vybudováno i království Saudská Arábie. Reformátor Ibn'Abd al-Wahháb kázal návrat k pramenům islámu, přísné respektování ustanovení Koránu a tradic. Všechny nové proudy, směry a postoje pokládal za kacířství a odsuzoval je. Neúprosně hájil užívání islámského práva Šari'a. Hnutí se postupně rozšířilo i do řady států ve Střední Asii, zejména do oblasti Ferganské kotliny a do muslimských regionů v oblasti Kavkazu. Díky agresivitě při prosazování ortodoxního islámu se zde dostalo a stále dostává do konfliktů s politickými i náboženskými autoritami a v řadě případů i s tolerantnějšími proudy islámu. Do popředí zájmu se vahábité dostali v souvislosti s Čečenskou válkou (1994 – 1996), kde vahábití dobrovolníci z celého světa a zejména z islámských států bojovali za nezávislost Čečenské republiky na Rusku. Tato nezávislost byla však v jejich případě sekundárním cílem. Hlavní prioritou je pro ně rozšiřování vlivu ortodoxního islámu a rozšíření vojenských a guerillových operací do dalších kavkazských států, zejména Dagestánu. Za hlavního nepřítele islámu v oblasti považují Rusko. Materiální a finanční podpora je jim poskytována především ze Saudské Arábie, Iránu a z Turecka.⁷

⁶ ČEJKA, M., *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno, 2007, s. 53.

⁷ BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus II*. Praha, 1999, s. 171-172.

2.8 Chalífát

Chalífát je forma vlády vyjadřující jednotu muslimů. Název je odvozen od slova chalífa, což znamená vůdce obce věřících. Vůdce muslimů. Tato instituce vznikla po Mohamedově smrti. Na ustanovení do funkce chalífa mají sunnitští a šíitští muslimové odlišný názor a již po smrti Mohameda dochází k nejednotnosti muslimů. Největšího rozmachu zaznamenal chalífát v éře Ummájovské dynastie (661-750) a posléze za Abásovců (750-1258). Později byla idea chalífátu udržována jen formálně. Chalífát zanikl v r. 1924. V současné době se několik organizací, včetně Al-Kaidy a Islámského státu, pokouší o znovunastolení chalífátu.⁸

2.8 Islamizace

Šíření islámu spojené s prosazováním jeho zásad do společnosti. Hovoříme zejména o expanzi islámu. Islamizace posiluje postavení islámu v muslimských zemích nebo v nemuslimských zemích s muslimskou menšinou. Odborníci hovoří o islamizaci shora a islamizaci zdola. Islamizace má několik forem a způsobů. V muslimských zemích a komunitách jde o dodržování práva Šari'a a dodržování tradic. V nemuslimských zemích jde hlavně o posilování vlivu na veřejné dění, prosazování a zviditelňování islámu ve společnosti s cílem konvertování původních obyvatel k islámu. Již od dob proroka Mohameda, se dá mluvit o třech fázích islamizace. Islamizace probíhá vždy ve třech etapách a to v závislosti na tom, jaké postavení mají muslimové ve společnosti.

V první etapě, kterou můžeme nazvat třeba skrytá islamizace, jsou muslimové v menšině a neexistuje způsob, jak by se mohli proti jinověrcům prosadit. V této etapě prosazují muslimové soužití v míru s jinověrci a kážou poselství tolerance. V době Mohameda, kdy byl on a jeho následovníci pronásledovanou menšinou ve městě Mekka, sice kritizovali ostatní náboženství, ale dělali to v míru. Sami sebe se snažili na veřejnosti ukázat jako utiskované a stíhané kvůli své víře. Muslimové ale nejsou utiskováni a pronásledováni kvůli své víře. Jsou pronásledováni, protože se vysmívají víře a zákonům ostatních. V této etapě se nechávají chránit a podporovat silnějšími. Súra 109. „Nevěřící! Já nebudu uctívat to, co vy uctíváte a vy nejste ctitelé toho, co já

⁸ ČEJKA, M., Encyklopedie blízkovýchodního terorismu. Brno 2007, s. 80.

uctívám a já nejsem ctitelem toho, co vy jste uctívali a vy neuctíváte to, co já uctívám. Vy máte své náboženství a já své náboženství mám.“⁹ Tento úryvek z koránu hovoří o toleranci náboženství a ukazuje islám jako náboženství míru. Na druhou stranu se snaží přemluvit co nejvíce lidí, aby konvertovali k islámu. Dokud není islám dostatečně silný a přestává být menšinou. Přežít pod ochranou silnějšího dokud nezesílí. Súra 3:28: „Necht' si věřící neberou nevěřící za přátele místo věřících! Kdo tak učiní, nedostane se mu od Boha ničeho, leda v případě, že byste se od nich obávali nějaké hrozby. A Bůh vás varuje před sebou samým a u Boha je cíl konečný“.⁹

Když je muslimská komunita dostatečně silná na obranu proti pronásledování nebo kritice, jsou nabádání k obraně proti nevěřícím, kteří představují pro islám fyzickou nebo duševní hrozbu. Druhou etapu můžeme nazvat obranou. Mohamed byl ve své době v Medíně a nabádal k obraně víry. Korán Súra 22:39: „A těm, kdož chtějí, je dovoleno, aby bojovali kvůli tomu, že jim bylo ukřivděno. A Bůh věru je schopen poskytnout jim pomoc. Těm, kdož byli bezprávně vyhnáni ze svých domovů jedině proto, že říkali: „Pánem naším je Alláh!“⁹ V této etapě přepadávali zásobovací karavany. Můžeme to nazvat teroristické útoky na infrastrukturu. Tím oslabí protivníka a důvěru obyvatel ve vládnoucí elitu. Jakmile se někdo postaví proti islámu nebo jej kritizuje je okraden, odvrhnut, zotročen nebo zničen.

Jakmile získají muslimové většinu a mají na území politickou moc, začíná třetí, poslední, útočná etapa islamizace. V této muslimové bojují proti všem nevěřícím. Korán Súra 9:73: „Proroku, bojuj usilovně proti nevěřícím a pokrytcům a buď přísný na ně! Útočištěm jejich bude peklo, a jak hnusný je to cíl konečný!“ Korán Súra 9:123: „Vy, kteří věříte! Bojujte proti těm z nevěřících, kteří jsou poblíže! Necht' ve vás naleznou tvrdost a vězte, že Bůh je na straně bohabojných!“⁹ Pokud mají muslimové dostatek sil a prostředků, rozšíří svou moc a násilím si podmaní nemuslimské obyvatelstvo. To je pak většinou povinno odvádět daň (tribut). Korán Súra 9:29: „Bojujte proti těm, kdož nevěří v Boha a v den poslední a nezakazují to, co zakázal Bůh a Jeho posel, a kteří neuctívají náboženství pravdy, z těch, kterým se dostalo Písma, dokud nedají poplatek

⁹ Překlad HRBEK, I., *Vznešený korán.*, 1972, pdf. [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Koran.pdf>>.

přímo vlastní rukou, jsouc poníženi.“¹⁰ Poslední etapa islamizace je násilné převzetí moci na daném území.

Korán byl napsán podle momentálních potřeb Mohameda a podle vyvíjející se situace na bojišti dějin. Každý imám na světě může citovat verše z koránu podle potřeby a momentálního cítění. Na území české republiky hlásají toleranci náboženství a ukazují, jak jsou diskriminováni. Na území Francie, Dánska, Velké Británie apod., již občas provedou nějaký ten útok, aby bránili islám. Doufejme, že třetí etapu Evropa nezažije.

2.9 Islamofobie

Strach z islámu. Podle Oxfordského slovníku angličtiny, je tento výraz používán od roku 1991. Dodnes se však vedou spory o jeho oprávněnosti a jeho používání. Termín islamofobie odmítají hlavně protiislámští aktivisté, kteří v něm vidí dehonestující nálepkou, jenž je má umlčet a diskreditovat. Také část akademiků spatřuje v tomto termínu zaujatost nehodnou společenského prostředí. Islamofobie má mnoho podob. Šířením nenávisti na sociálních sítích počínaje a nenávistnými projevy politiků na veřejnosti konče. V Evropě se často setkáváme s projevem islamofobie, kdy je vyvoláváno napětí mezi Evropany a muslimskými přistěhovalci.

V současné době jsou veškeré teroristické útoky prováděny islámskými teroristickými skupinami za pokřiku Alláhu akbar. K většině provedených útoků se hlásí Islámský stát. Není divu, že se spousta lidí obává Islámu, když po celém světě umírají lidé ve jménu Alláha. Teprve čas však ukáže, jestli jde pouze o populistické a plané řeči nebo reálnou hrozbu islamizace západního světa.

¹⁰ Překlad HRBEK, I., *Vznešený korán.*, 1972, pdf. [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Koran.pdf>>.

3 DEFINICE TERORISMU A JEHO FORMY

Terorismus. Tento společenský jev, často citovaný ve sdělovacích prostředcích, projevech politiků, diplomatů, vojáků i v běžném životě, obchází svět jako nové strašidlo. Přímo či nepřímo zasahuje do života jednotlivců, národů a zemí a vyznačuje se obrovskou dynamikou, která bezprostředně souvisí s politickým vývojem, rozvojem technologií i obecného lidského poznání. Právě v jejich důsledku se zvýšily pro státy, zájmové skupiny i jednotlivce možnosti přístupu k prostředkům, kterými lze ohrožovat a vydírat okolní svět. Ti, kteří ničivé prostředky vlastní, jsou často v pokušení je používat v případech, kdy jejich politický nebo ekonomický vliv nestačí k realizaci žádoucích cílů. Z hlediska logiky těchto lidí stačí vlastnictví ničivých prostředků a zvládnutí technologie ničení k tomu, aby je okolní svět bral vážně a respektoval jejich názory a požadavky.¹¹

3.1 Terorismus

Pokus o definici terorismu byl poprvé sepsán v roce 1980 v USA a zní takto: Terorismus je propočítané použití násilí, nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.¹² Je tomu již 36 let a dodnes neexistuje jednotná a všemi zeměmi a národy uznávaná definice. Neexistuje ani na úrovni OSN. Ani v české republice nelze najít přesnou definici terorismu a jednotlivé bezpečnostní a ozbrojené složky mají odlišný výklad.

Policie české republiky se opírá o trestní zákon a definice je založena na skutkové podstatě trestného činu teroristický útok. Český právní řád definuje teroristický útok následovně. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, §311:

Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo

¹¹ BRZYBOHATÝ, M., Terorismus I. Praha 1999, s. 7-9.

¹² BRZYBOHATÝ, M., Terorismus I. Praha 1999, s. 11.

nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

a) provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,

b) zmocní se rukojmí nebo provede únos,

c) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

e) zmocní se letadla, lodi, jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo pevné plošiny na pevninské mělčině, nebo nad takovým dopravním prostředkem nebo pevnou plošinou vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

f) nedovoleně vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo

g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění.¹³

Podle serveru policie.cz, lze ve stručnosti terorismus popsat jako užití násilí nebo hrozba násilím za účelem vyvolání pocitu strachu ve společnosti, s cílem dosažení

¹³ Zákon 40/2009 Sb. Trestní zákoník §311

určitých, zpravidla politicky motivovaných cílů.¹⁴ Ministerstvo vnitra na svých stránkách www.mvcr.cz použilo definici z roku 1980. Zde je vidět, že nemáme přesný popis terorismu ani ve stejném resortu. Podle Bezpečnostní informační služby zní definice takto: Terorismus je násilná forma prosazování politických zájmů stoupců určité radikální ideologie (politické, náboženské, nacionalistické, separatistické, ekologické a jiné), cílem násilností je zpravidla civilní obyvatelstvo.¹⁵

Všechny definice mají každopádně stejné společné prvky, které jsou vzájemně uznávané a akceptovatelné. Bruce Hoffman je shrnul následovně: Promyšlené vytvoření a využívání strachu pomocí násilí nebo strachu z násilí při dosažení politické změny. Všechny teroristické činy zahrnují násilí nebo hrozbu násilí. Terorismus je specificky určen pro disponování psychologickými efekty dalekého dosahu mimo přímého cíle nebo obětí teroristického útoku. Je zacílen na zasetí strachu zevnitř a tedy zastrašení širšího „cílového publika, které může zahrnovat proti sobě stojící etnické nebo náboženské skupiny, celý stát, národní vládu nebo politickou stranu, nebo veřejné mínění obecně.“¹⁶

Terorismus je válečnou taktikou známou již od dob starověkého Říma. Jako podobné způsoby boje můžeme označit partyzánskou válku a guerillu. Hlavně guerilla je velice podobný způsob boje a často bývá s terorismem zaměňován. Mezinárodní právo rozděluje kriminální a válečný čin. Válečné činy se dále dělí na konvenční a nekonvenční konflikt. Nekonvenční konflikt, dnes znám spíše jako asymetrické bojiště, je vyznačován poměrem sil. Na jedné straně stojí zpravidla silná vláda nebo organizace, zpravidla zastupována armádou a na straně druhé je slabší protivník zastoupený malými jednotkami. V konvenční válce by slabší protivník neměl sebemenší šanci a tak se uchyluje k nekonvenčním způsobům vedení boje. Partyzánská války, guerilla nebo terorismus. V partyzánské válce a guerille jsou cílem útoku vojenské nebo policejní jednotky. V případě terorismu jsou cílem zpravidla nezúčastněné osoby, političtí oponenti nebo státní symboly. Rozdíly uvedeny v tabulce číslo 1.

¹⁴ POLICIE ČR, *Národní kontaktní bod pro terorismus*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx>>

¹⁵ BIS, *Terorismus*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.bis.cz/terorismus.html>>

¹⁶ HOFFMAN, B., *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 2006, str. 40-41.

	Nekonvenční konflikt		
	Vojenské jednotky	Guerilla	Terorismus
Velikost útočících jednotek	Armády, sbory	Rota, četa	Jednotlivci, družstva
Zbraně	Plný rozsah vojenské výzbroje	Lehké pěchotní zbraně, v některých případech dělostřelectvo	Ruční zbraně, granáty, RPG a improvizovaná výbušná zařízení.
Taktika	Kombinované operace všech druhů sil.	Taktika malých jednotek. Komando.	Únosy, atentáty, výbuchy aut a budov, brání rukojmí atd.
Cíle útoku	Vojenské jednotky, průmyslová a dopravní infrastruktura.	Vojenský a policejní personál, zásobování, spojovací prostředky apod.	Politici oponenti, státní symboly, civilní nezúčastněné osoby atd.
Kontrola teritoria	Ano	Ano	Ne
Uniforma	Ano	Zpravidla ano, rozlišovací znaky.	Ne
Válečná zóna	Geograficky rozeznatelná válka.	Válka omezena na zemi sporu.	Neomezená
Mezinárodní legalita	Ano, pokud je vedena podle pravidel.	Ano, pokud je vedena podle pravidel.	Ne
Domácí legalita	Ano	Ne	Ne

Tabulka č. 1: Charakteristické znaky guerilly a terorismu v nekonvenčním konfliktu.¹⁷

3.2 Formy terorismu

Terorismus skýtá nepřehledné množství forem. Stejně jako definice terorismu, tak rozdělení do jednotlivých forem je velice diskutované. Co autor, to jiný názor. Nelze najít alespoň dvě publikace, které by se v tomto shodovaly. V této práci je rozdělen terorismus podle prostoru působení.

3.2.1 Národní terorismus

Veškerá činnost teroristické organizace je prováděna pouze na území státu, ve kterém organizace působí. Tyto organizace většinou usilují o změnu politického systému nebo o prosazení menšiny uvnitř státu. Nejznámější organizací zapadající do národního terorismu je IRA, která usiluje o samostatnost Irska nad Velkou Británií a ETA, která se snaží násilím vytvořit samostatný socialistický stát na území mezi Španělskem a Francií.

¹⁷ MAREŠ, M., *Vymezení pojmu terorismus, válka ...* [online]. Praha: Obrana a strategie 2004

3.2.2 Mezinárodní terorismus

Útoky těchto organizací jsou podporovány jiným státem, než v jakém je útok vykonán. Jinak řečeno, organizace útočí na jiný stát, než v jakém má své sídlo. Za mezinárodní terorismus lze také považovat útoky na cizí státní příslušníky na území vlastního státu. Již v prvním století našeho letopočtu bojovali Zéloti proti římským okupantům na území Jeruzaléma. Téměř ve všech konfliktech bylo použito této formy terorismu. Většinou šlo o útoky na okupační síly na vlastním nebo cizím území, na protivníka ve válečném konfliktu nebo o nábožensky motivované útoky.

3.2.3 Globální terorismus

V dnešní době asi nejrozšířenější forma terorismu. Oficiální sídlo a jádro takové organizace je jen jedno, ale skupiny, pobočky a podporovatelé těchto skupin jsou po celém světě. Takováto organizace je schopna provést několik útoků kdekoliv na světě, pod hlavičkou jedné organizace. Pojem mezinárodní již přesně nevystihoval tuto formu terorismu a 11. září 2001 se začala oficiálně nazývat globální. Většina současných teroristických skupin se pohybuje na globální úrovni.

3.2.4 Kyberterorismus

Jako kyberterorismus označujeme promyšlený, politicky motivovaný útok organizovaných skupin, jednotlivců nebo tajných agentů namířený proti informačním sítím, počítačovým programům a datům. O zneužití internetu k teroristickému útoku se začalo psát počátkem 90. let. Nelze si představit takový útok jako přímý zdroj násilí, ale následky takového útoku mohou mít katastrofální následky. Získání citlivých informací, zavirování sítě, přesměrování toku dat nebo dezinformace může vést k destabilizaci systému a nepokojům. Vezmeme-li v potaz případný útok do vládních, policejních a vojenských systémů, byly by schopny ohrozit bezpečnost státu. Počítačový hacker nemusí opustit prostor svého bytu, ale pomocí počítačové sítě a internetu se pohybuje v takzvaném kyber prostoru.

4 VÝVOJ

Motto:

„V dějinách evropských stejně jako mimoevropských zemí lze najít nejrůznější fenomény krajního násilí s teroristickými aspekty. Mnoho společností zažilo své Sicilské nešpory, Bartolomějské noci, náboženské války, povstání chiliastických fanatiků, mimořádně kruté jacquerie, dynastické vraždy, tyrannicidy a atentáty, převraty a spiknutí, spjaté s krvavými lázněmi, hrůzovládami a režimy teroru v nejrůznějších podobách a formách“.

M. Strmiska¹⁸

Stejně jako je rozdílný pohled na pojem terorismus a terorista, setkáváme se i s rozdílnými názory na historické vymezení jednotlivých etap vývoje. Zkoumání jednotlivých fází není jednoduchou záležitostí a záleží na subjektivním pohledu autora a zhodnocení dané situace. Různé pohledy však nezkrusují, ale pouze ukazují na rozlišnosti jednotlivých kritérií. Historické vymezení etap vývoje terorismu přímo souvisí s historií válek a terorem páchaným na civilním obyvatelstvu.

Pro vymezení jednotlivých historických etap vývoje terorismu je vhodné vyjít z již publikovaných závěrů. J. Šedivý provedl členění do tří základních fází, přičemž společným znakem bylo přesvědčování prostřednictvím strachu. Jako první etapu uvádí prehistorickou fázi, do které řadí např. vraždy tyranů v antickém Řecku a Římě, akce židovských zélótů v Palestině na počátku našeho letopočtu či islámských Assasinů v období křížáckých výprav. Za druhou etapu terorismu považuje anarchistické, nacionalistické či nihilistické násilí konce 19. století, projevující se snahou jednotlivců či skupin změnit režim politickými atentáty. Tuto druhou etapu Šedivý zakončuje atentátem na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este v roce 1914. Do třetí, studenoválečné fáze, vstupuje terorismus po druhé světové válce, a to především v souvislosti s dekolonizací a národněosvobozeneckým bojem na Středním východě, v Africe a Jižní Americe. Za převažující motiv považuje úsilí o marxistickou orientaci.¹⁹

¹⁸ STRMISKA, M. *Politický terorismus*. Brno: Masarykova univerzita, 1996, s. 11.

¹⁹ FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Historický vývoj terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.obranastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/historicky-vyvoj-terorismu.html>>.

Přední odborník v oboru David Rapoport rozděluje historii terorismu na čtyři hlavní etapy. Tento autor se věnuje vývoji terorismu až od období Velké Francouzské revoluce. První etapa podle něj začala v roce 1792 a nazval ji anarchistická. Následovala etapa tzv. antikolonialistická v letech 1920 – 1960. Na ni navázala etapa terorismu tzv. nová levice v letech 1960 – 1978. Čtvrtou vlnou rozumí Rapoport období vzestupu náboženského terorismu, jejíž počátek stanovil v roce 1979.

Dělení etap, jak již bylo zmiňováno, je závislé na subjektivním pohledu autora. Jako nejlepší a pro naše potřeby vhodnější se jeví dělení na pět etap podle P. Foltina a D. Řeháka, které popsali ve svém článku.²⁰

V této práci použito historické dělení vývoje terorismu na pět etap a to takto:

- 1) historická etapa – do konce 17. století;
- 2) nacionalistická etapa – od počátku 18. století až do roku 1913;
- 3) etapa válek – 1914 až 1945;
- 4) etapa studené války – 1946 až 1989;
- 5) etapa studeného míru – od roku 1990 až po současnost.

4.1 Historická etapa (do konce 17. století)

Pojem terorismus je poměrně mladý, ale tento způsob boje je s lidstvem spjatý od počátků. Již 500 let před našim letopočtem popsali ve svém díle *Umění války* podobný způsob boje Sun-C'. Ve svém díle popisoval obvyklé a neobvyklé způsoby boje.²¹ Jako obvyklý popisoval učebnicový konvenční boj. Tento způsob boje považoval za lehce předvídatelný. Na druhé straně kladl důraz na neobvyklé způsoby boje, kdy jsou použity malé pohyblivé skupiny bojovníků. Tyto jednotky útočily na protivníka nečekaně a nestandardním způsobem.

V době říše římské používali armádu neobvyklým způsobem v průběhu trestných nájezdů, tzv. trestných válek. Důvodem trestných válek nebylo nic jiného, než terorizovat nové provincie a vzbudit v nově podmaněných národů strach z moci Říma. Domorodí vůdci, takto zdecimovaného národa, ztráceli podporu svého obyvatelstva.

²⁰ FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Historický vývoj terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.obranastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/historicky-vyvoj-terorismu.html>>.

²¹ SUN-C'. *Umění války*. Brno: B4U publishing, 2008.

Římské legie měly možnost drancovat, krást a znásilňovat. Tímto způsobem si římsí vojáci přilepšovali ke svému nízkému žoldu.

Jako reakce na toto jednání Říma se v prvním století našeho letopočtu objevila v okupovaném Jeruzalémě skupina vlastenecky smýšlejících Zélotů. Jednalo se o židovské extremistické hnutí, které vzniklo v období života Ježíše Krista. Tato skupina posílala útočníky proti okupantům a proti domácí šlechtě podporující Řím. Zéloti se vynořili z davu na tržišti, uchopili dýku zvanou Sicu schovanou pod oblečením a před zraky přítomných podřezali hrdlo římského legionáře nebo židovského občana podporujícího Řím. Doufali, že tímto vyvolají židovské povstání proti okupantům Jeruzaléma. Zéloti také plnili důležitou úlohu ve velkém židovském povstání v roce 66 – 74. Skupina Zélotů zanikla v roce 74 při pádu pevnosti Massada. Zde všichni, včetně jejich žen a dětí, spáchali sebevraždu, než aby padli do zajetí Římanům.

V prvním století našeho letopočtu se také v oblasti Perského zálivu formovala sekta Haš-Iším. Z této sekty se v 11. století pod vedením Peršana Hassani as-Sabbaha oddělila skupina fanatických šíitských muslimských zabijáků známých jako Assasíni. Tato skupina cvičila zabijáky za účelem vraždění nepohodlných osob a pro dosažení svých politických cílů. Obvykle poslali jednoho nebo skupinu zabijáků zabít vůdce opoziční strany. Vraždu provedli na veřejnosti za pomoci vražedného nástroje thugů - dýky. Považovali se za boží bojovníky a vraždu jako poslání boží. Jejich cílem bylo prosazení své víry. Hlavním terčem útoků se stali nejen křesťané, ale každý kdo byl považován za nepřítele jejich víry. Jejich útoky byly údajně prováděny ve vražedné extázi způsobené užíváním drog.

Vlnou násilí s prvky terorismu byla také inkvizice. V podstatě šlo o upevňování víry. Jednalo se o první instituci katolické církve, která se měla vypořádat s rostoucím vlivem hnutí kacířství. Církev viděla v těchto hnutích ohrožení autority církve a tak za pomoci násilí a teroru zastráovala a trestala nejen kacíře, ale i obyčejný lid. Později církev začala institut inkvizice zneužívat ke svému obohacování. Majetek odsouzeného vždy propadl ve prospěch církve. Inkvizice používala kruté praktiky vyslýchání a následného trestu smrti oběšením nebo upálením.

4.2 Nacionalistická etapa (počátek 18. století až do roku 1913)

V nacionalistické etapě dochází ke změně motivu páchání útoků. Jak již název napovídá, jedná se hlavně o nacionalistické cítění útočníků. Počátkem 18. století vytlačilo Rakousko Tureckou armádu z oblasti Uher a Ruská armáda porazila Krymský chanát a následně nepochodovala do Bukurešti. Tím se výrazně zmenšil vliv Turků v Evropě. Při ustupování se Turecká armáda víc než na boj soustředila na terorizování obyvatel a plnění území. Hlavně na Balkáně. To však vedlo k vlně odporu a Turecká armáda se stávala terčem odplaty. Tím započala vlna nenávisti, masových vražd a odvet mezi křesťany a muslimy, která přetrvává v této oblasti do dnes.

Mezi boje s prvky terorismu lze taky považovat kolonizaci Ameriky. V průběhu několika staletí vyvolávaly útoky na straně jedné, odvety na straně druhé. Vztahy mezi novými osadníky a indiány se změnily na vzájemné terorizování. Jednotlivé boje neskončily jen porážkou nepřítele, ale zmasakrováním všech poražených včetně žen a dětí. Po celou dobu bojů opět nejvíc trpěl nevinný lid.

Za skutečný zlom v historii terorismu je obecně považováno období Velké francouzské revoluce. Tato revoluce přivedla k moci v letech 1792 – 1794 vůdce frakce jakobínů Maximiliena Robespiera, který byl vrcholným představitelem Výboru veřejné bezpečnosti. Ten propagoval systém prosazování pořádku, tzv. Régime de la terreur. Jejich cílem bylo zbavit Francii nepřátel revoluce a za dobu svého působení popravili tisíce lidí gilotinou. Koncem 19. století se však jeho vnímání přiblížilo spíše protistátním aktivitám revolucionářů a především anarchistů. Jeho Régimé de la terreur dala světu do této doby nepoužívané slovo terreur – teror. V Anglii se termín rozšířil prostřednictvím filozofických úvah odpůrců francouzské revoluce. V roce 1795 psal Edmund Burke o pekelných psech zvaných teroristi, kterým je dovoleno zabíjet lidi.

Nacionalismus ale začal nabírat na síle až v průběhu 19. století. V té době si někteří lidé žijící v mnohonárodnostní komunitě začali uvědomovat svou identitu. Chtěli mít právo volit si své zástupce a prosazovat si své zákony. Postupně docházelo k projevům násilí, které by mohlo být odvozeno jako současný pohled na terorismus. Nedochovalo pouze k vraždám politiků, ale i k bombovým útokům na ozbrojené složky a průmyslové objekty. Pro tyto útočníky se začalo hromadně používat označení anarchisté. Bojovali proti rozdílu mezi jednotlivými ekonomickými třídami a chtěli

vyvolat povstání dělníků a zničit útlak vládnoucí elity. Anarchisté šířili strach nejen mezi bohatými průmyslníky v Evropě a Americe, ale i mezi průměrnými občany celého západního světa.

Pod vlivem vidiny změny režimu vznikaly taky anarchistické skupiny v carském Rusku. Chtěly svrhnout současnou vládu za pomoci politických atentátů. Svržení cara bylo cílem, k němuž měly dopomoci nastražené bomby a velké množství politických vražd. Rozvoj technologií, jako telegraf, železnice a média, měl dopomoci k medializaci a ovlivňování veřejného mínění. Nejvýraznějším činem tohoto období byla vražda ruského cara Alexandra II. v roce 1881. Tento útok měla na svědomí skupina Narodnaja volja.

V následujících dvaceti letech podlehl teroristickým atentátům ve světě například také francouzský prezident Sadi Carnot (1894) či španělský předseda vlády Antonio Canovas (1897). V téže době se pokoušeli o život rakouské císařovny Alžběty, o tři roky později útoku podlehl italský král Umberto I. a v roce 1901 americký prezident William McKinley.²²

S terorismem se potýkala nejen Evropa, ale také Amerika. Po občanské válce zde vznikla ultrapravicová skupina Ku-klux-klan (KKK). Vliv KKK se omezil výhradně na USA. Mezi jejich stoupence patřili příznivci poražené konfederace, kteří usilovali o znovunastolení rasistického společenského uspořádání. Cílem útoků se stali bývalí otroci, bílí učitelé ze severu a politici zavádějící rasovou rovnoprávnost.

Na Balkáně vznikla v roce 1893 Vnitřní makedonská revoluční organizace, která usilovala o osvobození Makedonie od osmanské nadvlády. Další balkánskou organizací byla Crna ruka, v jejíž čele stál Dragutin Dimitrijevič, bývalý šéf srbské rozvědky. Crna ruka působila na území Srbska a Bosny a Hercegoviny. Bojovala proti rakouské nadvládě a chtěla prosadit silné Srbsko. Vyskytly se i myšlenky na jednotný stát všech jižních Slovanů. Opět se setkáváme s bombovými útoky a politickými vraždami. Nejvýznamnějším útokem této organizace byl útok na následníka rakouského trůnu Františka Ferdinanda d'Este v roce 1914.

²² SOULEIMANOV, E., *Terorismus, pokus o porozumění*. Praha: Slon, 2010, s. 56.

4.3 Etapa válek (1914 – 1945)

Vyhledávat prvky terorismu v období, kdy byl celý svět ničen dvěma válkami je složité. Počátek další etapy historie terorismu je spojen hlavně s koncem první světové války, kdy došlo k rozpadu evropských koloniálních říší. Cílem nově vznikajících organizací bylo osvobození od nadvlády cizího státu. Tyto skupiny by se mohly nazvat etnoterroristické nebo etnoseparastické. Tyto skupiny se vyznačují větší podporou obyvatelstva, která je odvozena od sympatizující národnostní či etnické skupiny, z níž pocházejí. Jejich cílem bylo vytvoření nezávislého státu.

Právě nacionalisty je často těžké označit jako teroristické skupiny. Pro jednu stranu je tato skupina teroristická a pro druhou stranu jsou to bojovníci za svobodu. Jako příklad je možné uvést IRA. Irská republikánská armáda vznikla v roce 1919 z hnutí Irských dobrovolníků. V roce 1922 – 1923 vedla IRA občanskou válku a irskou vládou byla označena jako nelegální. Jejich cílem byli političtí představitelé, ozbrojené složky a bombové útoky po celé Anglii. Na jedné straně byla tato skupina postavena mimo zákon a stíhána, na straně druhé byla oslavována a podporována. Britové se setkávali s odporem vůči své přítomnosti také na Kypru, v Palestině, Adenu či Malajsii.

Také Indie bojovala proti koloniální politice Británie. Zde narůstal odpor na počátku 20. století po rozdělení Bengálska. Britové potlačovali teroristické útoky hlavně v průběhu první světové války, kdy bylo působení teroristů omezeno. Po konci války byl nejznámějším představitelem boje za nezávislost Mahátma Gandhí. Jeho hnutí Indický národní kongres však prosazovalo pasivní vedení boje. Konflikty ustaly až v roce 1947, kdy byla vyhlášena nezávislost Indie.

Ve stejném období se začal projevovat tzv. blízkovýchodní terorismus. Napětí mezi araby a židy narůstalo od začátku první židovské migrační vlny na konci 19. století. Útoky postupně nabývaly na intenzitě a svého vrcholu dosáhly ve 30. letech. Židovští radikálové útočili nejen na araby, ale i na britské představitele, kteří měli Palestinu ve své správě. Aktivní byli i Arabové, kteří se útoky bránili proti židovským přistěhovalcům. Jednou z významných židovských skupin byla ozbrojená organizace Haganah, ze které se vyčlenila skupina Palmach. Jednotka Palmach se po osamostatnění Izraele v roce 1948 stala základem izraelských zvláštních sil. Se vznikem samostatného státu byly všechny izraelské teroristické skupiny rozpuštěny a většina jejich členů přešla do legálních struktur nově založeného státu.

V průběhu druhé světové války bylo také mnoho útoků vedeno proti civilnímu obyvatelstvu. Z tohoto důvodu je možno v souvislosti s etapou válek chápat terorismus jako krajní projevy aktu násilí s cílem donutit protivníka, aby se podřídil naší vůli.²³ V průběhu druhé světové války bylo útočeno téměř na všechno. Obě strany přestaly rozlišovat vojenské a civilní cíle. Cílem bombardování a útoků se tak staly nádraží, letiště, továrny, ale i ubytování dělníků. Největším aktérem násilí během války se stal Adolf Hitler, který nejen terorizoval, ale i zabíjel obyvatele na dobytém území. Jeho jednání můžeme přirovnat k nájezdům římských legionářů, kteří si tak podrobovali původní obyvatelstvo a vzbuzovali strach z odporu. Jak již to bývá, dějiny píšou vítězové. Kdyby Německo vyhrálo válku, tak bychom dnes neoznačovali Hitlera jako teroristu a válečného zločince, ale oslavovali bychom ho jako osvoboditele a vůdce. Stejně jako jsme se kdysi učili o V. I. Leninovi, který nechal vyvraždit celou carskou rodinu.

V tomto období se ale k útokům proti civilnímu obyvatelstvu záměrně uchýlovaly i spojenecké armády. Např. tzv. strategické bombardování, které bylo oficiálně zaměřené na zničení německé průmyslové výroby a infrastruktury, bylo prováděno bombardováním otevřených měst z velkých výšek a tím způsobovalo vysoké ztráty na životech civilistů. Pro umocnění těchto ztrát byly navíc rovněž v masovém měřítku používány zápalné bomby. Příkladem může být svržení zápalných bomb na německé Drážďany v roce 1945, kdy zahynulo více než sto tisíc lidí. Příznivcem této taktiky byl mimo jiné také předseda vlády Winston Churchill, jehož citlivost ke ztrátám mezi civilisty se po 1. světové válce ještě zmenšila. Prohlásil, že účelem pokračujících vln náletů je způsobit nepříteli co nejvíce popálenin a krvácení.²⁴ Ovšem ani USA se útokům na civilní obyvatelstvo nebránilo. Jako příklad můžeme uvést jaderný útok na Hirošimu a Nagasaki. Jediným účelem bylo zastrašení obyvatelstva a snížení jejich podpory japonské válečné mašinérie.

²³ CLAUSEWITZ, C., *O válce*. Brno: Bonus A, s.r.o., 1996.

²⁴ CARR, C. *Dějiny terorismu. Kořeny války proti civilistům*. Praha: Práh, 2002.

4.4 Studená válka (1946 – 1989)

Po druhé světové válce se téměř celý svět rozdělil na dva tábory. Červený a modrý, hodný a zlý, socialisti a demokraté, Varšavská smlouva a NATO. Hlavním představitelem jedné strany byl Sovětský svaz a na straně druhé USA. Již při osvobození Evropy na konci druhé světové války se tyto dvě velmoci dohodly o rozdělení vlivu v Evropě. Svržení bomb na Hirošimu a Nagasaki byla nejen poslední rána pro Japonsko, ale ukázka síly USA a snaha o zastrašení Stalina. Pojem studená válka začali používat američtí novináři a politici již koncem roku 1946.

S počátkem etapy studené války je bohužel spojen i nárůst mezinárodního terorismu. Je možné, že hlavním podnětem byl očekávaný střet velmocí a další světová válka. Nejen, že stoupl počet útoků, ale i terorismus jako takový se začal vyvíjet a objevují se nové způsoby útoků. Jako příklad můžeme uvést jaderný terorismus. Také se objevují nové způsoby realizace, jako únos letadel nebo sebevražedné útoky. Přestože nikdy nedošlo ke střetu dvou světových velmocí, docházelo ke konfliktům v regionech mimo území členských států jednotlivých táborů. Tyto regiony jsou označovány jako bojiště studené války. Mezi nejvýznamnější konflikty patří Korea, Vietnam a Afghánistán. Ve všech těchto potyčkách šlo o boj mezi komunismem a demokracií. A ve všech těchto potyčkách se angažovaly obě strany. Každá strana tajně či veřejně podporovala své zájmy v regionu a nešlo o nic jiného než o politický a ekonomický vliv na daném území a možnost rozmístit své základny co nejbližší ke svému protivníkovi.

Nejvýznamnějším konfliktem tohoto období byla asi válka ve Vietnamu. Tento ozbrojený konflikt probíhal v letech 1959 až 1975 na území dnešního Vietnamu a v okrajových částech sousedních zemí (Kambodža a Laos). Tento konflikt je také znám jako druhá válka v Indočíně. Vietnam byl na základě Ženevské konference v roce 1954 rozdělen na dva nezávislé státy. Severní a jižní Vietnam. Tyto státy byly rozděleny 17. rovnoběžkou a měly být sjednoceny po prvních demokratických volbách. Severní „komunistický“ Vietnam se za pomoci socialistických zemí, hlavně SSSR a Číny, rozhodl sjednotit zemi silou. Díky jejich pomoci se jim podařilo vytvořit velkou a silnou armádu. Do Jižního Vietnamu začali vysílat diverzní, partyzánské jednotky známé jako Vietkong, které prováděly teroristické útoky a verbovaly nové bojovníky. Od počátku těchto bojů se ukázalo, že jižní Vietnam není na boj s Vietkongem připraven.

Na základě příslibu pomoci při udržení nezávislosti jižního Vietnamu se do konfliktu zapojilo i USA. Nejprve se Amerika snažila své útoky a pomoc tajit, ale dne 7. srpna kongres USA schválil rezoluci o Tonkinském zálivu a to opravňovalo prezidenta k použití síly na pomoc při obraně svobody napadených států v této oblasti.

Ať se již podíváme na americké úsilí z kterékoliv stránky, rozkazy vydávané mnoha americkými důstojníky a chování operačních amerických výzvědných služeb vedly k válce proti civilistům z politických důvodů. Kobercové bombardování Severního Vietnamu a soustavné používání napalmu v celé oblasti, tajné bombardování a vpády do Kambodži, používání chemikálií, které mají vliv na životní prostředí dodnes, známý program vražd CIA Phoenix, jehož skutečný účel, cíl a počet obětí pravděpodobně nebude nikdy znám, ale který byl nechvalně proslulý jak v Severním, tak v Jižním Vietnamu, všechno toto a mnohé další patřilo k taktice určené ke zlomení vůle Vietnamců k boji. Rovněž i v tomto konfliktu zvažovaly Spojené státy použití jaderných zbraní. Odradila je však angažovanost ruských jednotek v daném regionu a z toho důvodu obavy před případným spuštěním odvetných akcí ze strany Sovětského svazu.²⁵

Válka ve Vietnamu vyvolala třetí vlnu „nové levice“. V atmosféře nesouhlasu s přítomností amerických jednotek ve Vietnamu vzniklo mnoho levicových teroristických skupin i v západních zemích. Například západoněmecká Rote Armee Fraction, Japonská Rudá armáda, která zaútočila na pasažéry na letišti Lod v Izraeli, francouzská Action Directe (přímá akce) či americká Weather Underground. Nejvýraznější skupinu ale představují italské Rudé brigády (Brigate Rosse, BR), které staví na ideologii marxismu a leninismu. V roce 1970 se objevily první letáky v Miláně. První násilné akce byly zaměřeny proti představitelům průmyslových podniků. Byly prováděny sabotáže v továrnách a za pomoci molotovových koktejlů zapalovány auta a domy. Jako způsob zastrašování bylo používáno mimo jiné i mrzačení obětí střelbou do nohou. Větší publicitu jim však přinesly až únosy. Největší a nejznámější akcí této skupiny byl únos a následná vražda předsedy italské politické strany Alda Mora v roce 1978. Po této akci začala Rudá brigáda upadat a pod vlivem protiteroristických akcí italské policie se v roce 1981 rozpadla.

²⁵ FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Historický vývoj terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW <<http://www.obranastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/historicky-vyvoj-terorismu.html>>.

Nejvíce teroristických skupin však působilo v Latinské Americe. Šlo o reakce na ekonomické krize, diktátorské režimy, sociální nerovnosti a americký vliv na ekonomiku v těchto zemích. V těchto zemích jde převážně o revoluční hnutí. Náboženské a etnické důvody zůstávají v postraní. Nejvíce Latinskou Ameriku ovlivnilo hnutí Tupamaros v Uruguayi. Toto hnutí mělo za cíl svrhnout současné vlády a přivést celou Latinskou Ameriku k lidovému povstání. Jeho činnost ustala v 70. letech, ale ovlivnilo ostatní skupiny. Největší a nejlépe vybavenou organizací jsou Kolumbijské ozbrojené revoluční síly. Dodnes je jejich hlavním cílem revoluce a nastolení marxismu a leninismu.

Ve stínu těchto potyček, střetů a válek se pomalinku a nenápadně, bez nějakého většího povšimnutí začal rozmáhat náboženský terorismus a etnoterorismus. Nejznámějším incidentem této etapy bylo zajetí 11 izraelských sportovců na Olympijských hrách v Mnichově dne 5. září 1972. Tuto akci měla na svědomí skupina Black September (Černé září), která požadovala jako výkupné propuštění svých 234 kolegů a bezpečný odlet do Káhiry. Po neúspěšném zásahu policejních a vojenských jednotek bylo pět teroristů zabito a tři zajati. Z rukojmích nikdo nepřežil. V reakci na tento incident začaly po celém světě vznikat speciální protiteroristické jednotky, agentury a výbory. Veřejnost se začala zabývat otázkami terorismu a únosů rukojmích.

Počátkem 80. let se masivně rozmohl nový způsob útoků. Sebevražedné útoky. Tento způsob útoku se vyznačuje vysokou prioritou cíle a ochotou sebeobětování. Nejčastěji bývají realizovány skupinami, jejichž území je dlouhodobě okupováno. První sebevražedné útoky se objevily roku 1982. Cílem bylo Izraelské velvyslanectví v Libanonu. Tyto útoky měla na svědomí šíitská organizace Hizballáh. V roce 1973 zaútočil sebevražedný atentátník na kasárna mírových sil v Bejrútu. Zahynulo 300 vojáků.

Etapu studené války uzavírá válka v Afghánistánu. Tento konflikt studené války probíhal v letech 1979 až 1989. Byl to boj mezi intervenčními jednotkami sovětské armády, které se snažily podpořit afghánskou komunistickou stranu a mezinárodní povstaleckou skupinou mudžahedínů. Povstalci byli cvičeni v sousedním Pákistánu a finančně je podporovala většina západního světa. CIA dodávala povstalcům zbraně, které byly schopny ničit ruskou vojenskou techniku včetně obávaných vrtulníků MIL MI-24 Hind. Deset let trvajícím konflikt stál život sta tisíce civilních obyvatel a milion

Afghánců odešlo do sousedního Pákistánu. Vzhledem k vysokým lidským a materiálním ztrátám a hlavně k vysokému finančnímu zatížení ruské ekonomiky byly ruské jednotky z Afghánistánu staženy a dne 15. února 1989 válka skončila. Tento vojenský neúspěch však pravděpodobně způsobil rozpad Sovětského svazu a tím ukončení tzv. studené války. Podpora mudžahedínů ze strany USA skončila po odsunu sovětských vojsk. Tyto bohatě vyzbrojené skupiny se vrátily do svých domovů. Bohužel ihned poté začal boj o moc, který trval téměř další 7 let a přerostl do občanské války. V této občanské válce vzniklo hnutí Taliban, které postupně ovládlo celou zemi.

4.5 Studený mír (1990 až současnost)

Závěrečná etapa historického vývoje terorismu začíná tam, kde končí studená válka. Pádem Berlínské zdi a rozpadem Sovětského svazu se zdánlivě uvolnilo politické napětí, ale vliv velmocí zde zůstává stále. Název „Studený mír“ je zvolen záměrně. Stále je ve světě cítit bezpečnostní napětí a vztahy mezi západem a východem jsou vyhocené. USA se stále snaží oslabit vliv Ruska na okolní země a hranice NATO se neustále přibližují k Rusku. V tomto prostředí a v závislosti na bezpečnostní situaci dochází k nárůstu náboženského a nacionalistického terorismu.

Terorismus se po roce 1990 celkově mění a to zásadním způsobem. Ideologický terorismus ustupuje do pozadí a je nahrazován převážně náboženským a nacionalistickým terorismem. Tímto se následně změnil i způsob provedení a cíle útoků. Největší role v tomto období je připisována islámu. Největším impulsem pro posílení islámské víry byla porážka Sovětského svazu v Afghánistánu. Nábožensky motivované skupiny se však objevují již od 80. let a to v rámci arabsko-izraelského konfliktu. Mezi první výrazné náboženské skupiny patří palestinský Hamás, který vznikl v roce 1987. Hlavní cíle této skupiny jsou nejen vojenské a civilní cíle v Izraeli, ale každý, kdo podporuje Izrael nebo s ním spolupracuje. Podle jejich ideologie patří Palestina muslimům a jakékoliv jednání s nepřítelem, který drží jejich půdu, je považováno za zradu. Další náboženskou organizací je libanonská skupina Hizballáh. Tato skupina vznikla na popud Iránu, ale byla podporována i Sýrií. Hizballáh proslul hlavně používáním sebevražedných atentátníků a braním rukojmích. První útoky byly

zaměřeny na Izraelce v Libanonu a proti příslušníkům mezinárodních sil. Sebevražedné útoky pomohly urychlit odchod Američanů a Izraelců z Libanonu.

Do kategorie náboženského terorismu patří i japonská sekta Óm šinrikjó. Podle odhadů měla tato sekta v roce 1995 více než 2 000 přívrženců a to převážně na území Japonska a Ruska. 20. března 1995 provedla tato sekta plynový útok v Tokiu. V přeplněném metru vypustila nervový plyn sarin. Při tomto útoku zemřelo 13 osob a přibližně 5 000 osob bylo přiotráveno a paralyzováno. Tímto útokem se také ukázalo na nový fenomén a to ZHN terorismu, který zahrnuje použití zbraní hromadného ničení. Nový způsob provedení útoků také ukazuje na novou taktiku boje. Dříve byla cílem útoku malá, ale významná skupina. Umíralo málo lidí, ale hodně lidí tomu přihlíželo. Nyní je cílem vyvolat celospolečenský strach a tím zviklat víru lidí ve schopnost vlády nebo státu chránit své občany.

Po skončení studené války došlo také k rozvoji terorismu na území bývalého Sovětského svazu. Hlavně na území severního Kavkazu a ve středoasijských republikách. Novodobý terorismus na území Ruské federace má kořeny v čečenské válce. Čečenští separatisté provedli během války několik útoků na civilní cíle. Původním cílem bylo odpojení a osamostatnění Čečenska od Ruska, ale během druhé čečenské války byl doplněn i náboženský podtext. Šamil Basajev je do dnes označován za náboženského fanatika a je částečně financován ze zdrojů arabských teroristických skupin. Nejznámějším a mediálně nejvýznamnějším útokem bylo obsazení moskevského divadla v roce 2002 a útok na školu v Beslanu v roce 2004. Čečenští teroristé se inspirovali palestinskými skupinami. Za častý způsob útoku lze považovat sebevražedný útok takzvaných černých vdov. Mezi jejich činy patří atentát v průběhu rockového festivalu v Moskvě roku 2003 a pád dvou ruských letadel v roce 2004.

V 90. letech začala rovněž působit organizace Al-Kaida. V současné době jedna z nejznámějších teroristických organizací na světě. Tato skupina stojí za útokem na Světové obchodní centrum v New Yorku v roce 1993, kde zemřelo 6 osob a více jak 1000 jich bylo zraněno. Tato organizace má také na svědomí zatím nejvýznamnější teroristický útok v dějinách a to útok na New York a Washington dne 11. září 2001. Tento útok rozpoutal mezinárodní hon na teroristy. Tento útok přesvědčil obyvatele USA o nutnosti boje s terorismem a vláda USA díky tomu dostala zelenou pro válečné tažení napříč zeměkoulí.

Vojenské tažení proti terorismu, které začalo útokem na Irák v roce 2003, nemělo ale příliš velký úspěch. Sice se podařilo svrhnout diktátorský režim Saddáma Husajna a osvobodit Afghánistán od nadvlády Talibanu, ale destabilizace tohoto regionu zapříčinila vznik nové světové hrozby. Po stažení spojeneckých vojsk z Iráku roku 2011 pokračují boje mezi šíitskou většinovou populací a sunnitskou menšinou. Sunnitské ozbrojené skupiny se za pomoci útoků snaží podlomit důvěru ve schopnost současné vlády ochránit své občany bez pomoci USA. V roce 2014 se povstání změnilo v otevřenou válku a skupina dnes známá jako Islámský stát dobývá Mosul a rozsáhlá území v severním Iráku. Islámský stát se postupem času rozrůstal a dobýval větší a větší území. Stále více bojovníků se přidávalo na jejich stranu, až se konflikt spojil s občanskou válkou v Sýrii. V současné době jde o nejbohatší, nejnebezpečnější a největší teroristickou skupinu na světě. Jejich cílem není nic jiného, než prosadit islám jako jediné náboženství, znovu vytvořit chalífát a zavést právo „Šari‘a“.

5 MOTIVY A CÍLE TERORISMU

5.1 Motivy (ideologie) terorismu

Každá teroristická skupina nebo organizace je řízena svou ideologií a pro její prosazení se nebojí zabíjet nevinné. Definice ideologie podle slovníku cizích slov: Ideologie je soustava myšlenek, názorů, teorií i představ obvykle představující pohled na svět nebo společnost. Je to soustava idejí, která odráží přesvědčení a zájmy národa, politických celků apod. a je základem jejich jednání. Je to soubor přesvědčení, jehož prostřednictvím určitá skupina nebo společnost dává skutečnosti řád a činí ji srozumitelnou.²⁶

5.1.1 Náboženský terorismus

Každé větší náboženství na světě má své radikální křídlo a nebojí se ve jménu svého boha nebo bohů zabíjet, vraždit a vyhrožovat. V Evropě je typickým příkladem Irsko. Již několik let zde bojují katolíci a protestanti. V současnosti je nejmilitantnějším náboženstvím islám. Není sice příliš politicky korektní říkat, že muslimové jsou teroristi, ale většina nejznámějších a největších teroristických útoků v poslední době byla spáchána ve jménu Alláha. Islámský fundamentalismus a Vahábismus jsou v současnosti nejnebezpečnějšími ideologiemi. Náboženství je jednoduchý způsob, jak manipulovat s lidmi a vnuknout jim své myšlení. Ve vyspělém světě náboženství naráží na vzdělání a vědu, ale v zemích třetího světa, kde je vzdělání na nízké úrovni, je velice jednoduché přesvědčit lidi, že vše ovládá bůh. Téměř v celé historii měla náboženská válka politický podtext a nejvyšší představitelé ji využívali k ovládnutí území, řízení lidí a obohacení.

²⁶ *Slovník cizích slov*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/ideologie>>

5.1.2 Krajně pravicový terorismus

Hrozba pravicového extremismu je v současné době opět na vzestupu. Na území celé Evropy dochází k řadě útoků a projevům nesnášenlivosti vůči přistěhovalcům a cizincům. Migrační vlna, která zaplavila téměř celou Evropu, této ideologii jen nahrává. Motivem pravicového terorismu je zpravidla rasová nesnášenlivost zdůvodňována nacistickou ideologií. Mezi mediálně nejznámější hnutí tohoto směru patří Skinheads a Ku-klux-klan. Rasismus je v dnešní demokratické společnosti vnímán, jako nenávisť bílých vůči jiné rase. Každý kdo dnes není spokojen s chováním černochů, asiátů, cikánů apod. je označován jako rasista i když to s rozdílem barvy pleti nemá nic společného. Hrozba krajně pravicového terorismu je sice v současnosti na vzestupu, ale ne každý útok proti migrantům, přistěhovalcům nebo cikánům je rasově motivován. Občas jen lidi hájí své zájmy nebo brání svůj majetek.

5.1.3 Krajně levicový terorismus

Krajně levicové skupiny jsou myšlenkově zakládány na dílech Marxe a Engelse, ale i v jejich ideologii existuje řada odchylek a odlišností. Jejich aktivity směřují k vytvoření sociální rovnosti ve společnosti. Myšlenka, že se všichni ve společnosti budou mít stejně a že si potom lidi nebudou mít co závidět je krásná, ale jak se již v historii ukázalo, nefunguje. Člověkově je závist přirozeností a každý má jiná životní nároky. V dnešní době je hrozba levicového extremismu také na vzestupu. Sociální rozdíly mezi bohatými a chudými jsou stále větší a větší a vždy se najde někdo, kdo by chtěl tyto rozdíly zmenšit nebo úplně vymazat. Mezi nejznámější skupiny tohoto hnutí lze zařadit Rudé brigády v Itálii nebo Přímou akci ve Francii.

5.1.4 Anarchistický terorismus

Výraz anarchismus vychází z řeckého slova anarchos, což znamená bez vládců. Anarchismus je politická ideologie, která usiluje o vytvoření společnosti bez hierarchie. Anarchisté jsou přesvědčeni, že lidská společnost je schopna se seberegulovat bez právních řádů a zákonů. Anarchistické skupiny nemají pevnou ideologii a jsou zaměřeny pouze na destrukci systému. Již z principu nemůže tato myšlenka fungovat.

Člověk žije ve smečce, pokud se to tak dá nazvat a vždy se najde přirozený vůdce, který smečku povede. Tento vůdce nastaví pravidla a normy chování. Každá anarchistická skupina má svého ideového vůdce a již v základu je myšlenka na bezvládní nefunkční.

5.1.5 Politický terorismus

Do této kategorie lze zařadit veškeré činnosti spojené s upevněním politické moci, změnou politiky nebo osamostatnění etnické a národní menšiny. Jistě by se našlo více možných dělení politického terorismu, ale většinou se budou více či méně shodovat. Společným jmenovatelem je vždy politická moc. Státní moc, která je potřeba upevnit. Jako příklad bývá uváděno Hitlerovo Německo nebo Stalinovo Rusko. Tento „Státní terorismus“ je prováděn veřejně nebo skrytě. Stát se sám podílí na teroristických činech prostřednictvím bezpečnostních sborů nebo podporuje teroristické skupiny, které to dělají za něj. Další variantou na politický terorismus je „Revoluční terorismus“. Svrhnutí současné vlády a nastolení nové. Pokud je tento puč potlačen, jsou bojovníci označováni jako teroristé a zrádci. Krásným příkladem je pokus o svržení současné Turecké vlády. Pokud revoluce zvítězí, tak se dostáváme do kategorie bojovníků za svobodu. V historii asi všem známá Kubánská revoluce v čele s Che Guevarou. Zde lze bez pochyby tvrdit, že historii píšou vítězové a je jedno jaké použili prostředky. V neposlední řadě musíme zmínit „Separatistický“ nebo „Menšinový terorismus“. Tyto skupiny většinou samy sebe prezentují jako svobodné bojovníky, podporující náboženské nebo národnostní menšiny v konfliktu s dominantní kulturou, komunitou nebo politickou silou. Do této skupiny lze zařadit například Irskou republikánskou armádu, Baskické národní hnutí, Organizace pro osvobození Palestiny apod.²⁷ V současné době celý svět sleduje občanskou válku na Ukrajině a v Sýrii. Ve všech těchto konfliktech můžeme vidět útoky hraničící s terorismem, kdy jsou cílem útoků nejen bezpečnostní složky, ale i nevinní civilisté.

²⁷ BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus I.* Praha 1999, s. 20-21.

5.1.6 Narkoterorismus

Obecně můžeme popsat narkoterorismus jako spolupráci teroristických a povstaleckých skupin při distribuci drog a jejich prodeji. Činnost těchto skupin můžeme rozdělit do tří kategorií: 1) Využití získaných peněz pro financování svých politických požadavků. 2) Podpora státu při prodeji drog. Získané prostředky investují do nákupu zbraní a posílení svého vlivu. 3) Prodejci drog využívají teroristických útoků pro zvýšení zisku a zastrášení konkurence.

Pojem narkoterorismus použil poprvé bývalý prezident Peru Terry Belaunde v roce 1983. Tímto označením reagoval na atentáty drogových obchodníků vůči protidrogové policii. Tento pojem se rychle rozšířil a je obvykle používán hlavně ve spojení s drogovými kartely v Jižní Americe a blízkém východě. Podle průzkumu OSN je do obchodu s drogami zapojeno asi 100 zemí světa. Průzkum zahrnoval pěstování, výrobu, distribuci, prodej a praní peněz.

5.1.7 Patologický terorismus

Činy psychopatů jsou převážně činem jednoho člověka. V některých případech však může dojít k vytvoření skupiny, jejíž motivace je patologická. Historickým příkladem je vytvoření Mansonovy skupiny, která v roce 1969 spáchala v Kalifornii sérii mimořádně brutálních zločinů a vražd.²⁸ V historii terorismu existuje spousta případů, kdy duševně narušené osoby spáchaly teroristické útoky z důvodu potěšení svých choutek nebo bylo jejich chování ovlivněno podáním drog. Jeho aktérům stačí, když jejich čin vyvolá pozornost a hrůzu. V tomto případě není násilí cestou k prosazení jakéhokoli požadavku, nýbrž cílem samým. Někdo by mohl namítat, že tato ideologie zapadá spíše do kriminálních činů, ale některé útoky byly tak velkého rozsahu a spojené s vydíráním nebo vyhrožováním, že už spadají do terorismu. Oběťmi těchto činů byly vždy nevinné osoby.

5.1.8 Ekoterorismus

Ekoterorismus je násilné jednání, které má za cíl bránit životní prostředí. Většinou jde o ochranu práv zvířat nebo útoky na znečišťovatele životního prostředí.

²⁸ BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus I.* Praha 1999, s. 22.

Hranice mezi terorismem a pouhým poškozováním cizí věci je v tomto případě poněkud kontroverzní, ale činy některých ekologických aktivistů se již dají zařadit k teroristickým útokům. Většinou jde o útoky na laboratoře provádějící testování na zvířatech, blokování a potápění velrybářských lodí, ničení polí s geneticky upravenými rostlinami, bombové útoky na stavební stroje nebo žhářské útoky na obydlí majitelů těchto firem. Jako příklad můžeme uvést útok na lyžařské středisko patřící společnosti Vail Resort v Coloradu, kde byly zapáleny vleky a přilehlé budovy. Tato společnost byla obviněna ze znečišťování Skalistých hor.

5.1.9 Kriminální terorismus

Jedná se zejména o různé skupiny provozující organizovaný zločin, kterým prvotně nejde o propagaci nějaké ideologie, ale hlavním cílem je prosté získávání finančních prostředků provozováním ilegálních aktivit, kterými jsou např. drogové kartely, obchodování se zbraněmi apod. Svoji činnost se snaží ponejvíce maskovat či prohlašovat za útoky extrémistických skupin.²⁹

5.2 Cíle útoků

Výběr cíle útoku je ovlivněn jeho význačností, vlivem na vědomí občanů a v neposlední řadě následná odezva ve sdělovacích prostředcích. Hledání vhodného cíle je také ovlivněno jeho ochranou a možnostmi úniku po provedení útoku. Plánování útoku probíhá v několika fázích. Po vybrání cíle následuje pozorování. Provádějí ho jednotlivci nebo malé skupiny a jejich činnost se zpravidla neliší od normálního dění v okolí cíle. Jejich úkolem je získat co nejvíce potřebných informací o cíli. Přístupové a únikové cesty, způsob ochrany cíle, časový harmonogram a nejzranitelnější místa. Na základně pozorování se zpracuje plán útoku a to včetně materiálního a personálního zabezpečení. Před samotným provedením je provedena aktualizace získaných informací a nacvičení samotného útoku. Těsně před útokem je provedena identifikace cíle. Je prováděna mimo zónu útoku a signál potvrzující identitu cíle je předáván útočnému

²⁹ FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Důvody realizace a formy terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW <<http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2005/1-2005/duvody-realizace-a-formy-terorismu.htm>>.

týmu vizuálně nebo pojitky (mobilní telefon, vysílačka). Samotné provedení útoku je závislé na momentu překvapení, rychlé a agresivní. Pokud nejde o sebevražedné útočníky, je plán úniku pravděpodobně důležitější než samotný útok a je ovlivněn podmínkami v místě incidentu. V poslední fázi je čin využit k dosažení primárních záměrů a má zpravidla propagační charakter.

5.2.1 Ambasády

Ambasády, velvyslanci, diplomati a cizí státní příslušníci byli a jsou významným a poměrně jednoduchým cílem útoku. Ne všechna velvyslanectví a ambasády jsou dobře chráněny a mimo válečnou zónu jsou téměř bez problému přístupné. Nejčastějším cílem jsou Americké ambasády, které jsou v závislosti na to nejlépe chráněné. Jedním z největších útoků, co do počtu obětí, je bombový útok na americké velvyslanectví v Nairobi. K útoku došlo dne 7. srpna roku 1998. K útoku byl použit nákladní vůz, do kterého byla naložena výbušnina TNT, dusičnan hliníku a hliníkový prášek. Výbuch zabil 213 osob a dalších přibližně 4000 osob bylo zraněno. Útok byl primárně zaměřen proti Američanům, ale naprostá většina obětí byli místní obyvatelé. K útoku se přihlásila teroristická organizace Al-Kajda, která obviňovala USA z první války v zálivu, z přítomnosti v Saudské Arábii a z vojenských operací v Somálsku a v Jemenu.

Dalším nepřehlédnutelným činem bylo obléhání iránské ambasády v roce 1980 v Londýně. Incident začal 30. dubna, kdy šestičlenný teroristický tým obsadil budovu Prince's gate. V budově bylo zadrženo 26 rukojmích. Teroristé nejprve požadovali oddělení území bohatých na ropu nacházejících se na jihu Iránu, ale později požadovali propuštění devadesáti údajných politických vězňů Irácké vlády, kteří byli drženi v iránských věznicích. Obléhání bylo ukončeno 5. května, kdy britské speciální jednotky SAS zaútočily na budovu. Při osvobození bylo 5 teroristů zabito a 19 rukojmích zachráněno. Jeden z útočníků se snažil skrýt mezi rukojmími, ale jeden ze skutečných rukojmích jej identifikoval. Tento incident vyzdvihl SAS do popředí zájmu. Celá akce byla přehrávána v médiích a také bylo podáno trestní oznámení na příslušníky SAS ze zabití dvou neozbrojených teroristů. Po ohledání mrtvol byli však očištěni před porotou.

5.2.2 Dopravní prostředky

Prostředky veřejné dopravy a budovy spojené s dopravou jsou co do počtu obětí nepřehlédnutelné. Cestování je součástí lidského života a denně jsou miliony lidí na cestách. Tyto incidenty zaujmají nejvyšší příčky v pomyslném žebříčku teroristických útoků seřazeného podle počtu obětí. Vzhledem k přístupnosti a zabezpečení veřejné dopravy se nelze účinně bránit a útoků bude přibývat. Mezi největší patří bombový útok na letadlo společnosti Air India. Let číslo 182 zmizel z obrazovek radarů dne 23. června roku 1985 nad Atlantikem. V jednom ze zavazadel byla uložena časovaná bomba, kterou tam uložil pasažér. Útočník však do letadla nenastoupil. Na palubě letadla zemřelo 329 lidí. Tato katastrofa nebyla dosud objasněna a k útoku se oficiálně nikdo nepřihlásil.

Po zpřísnění bezpečnostních opatření pro leteckou dopravu, si teroristé našli jiné cíle. 11. března 2004 po půl osmé ráno explodovalo 10 bomb umístěných ve vlacích na nádraží Atocha v Madridu. Zahynulo 191 osob, dalších 2057 lidí bylo zraněno. Útok měla na svědomí skupina zradikalizovaných obchodníků s drogami arabského původu kvůli účasti Španělska ve válce v Iráku. V roce 1995 zaútočilo desetičlenné komando sekty Óm šinrikjó na Tokijské metro. Tentokrát ale nešlo o výbušniny, ale byl použit nervový plyn Sarin. Na místě zemřelo 13 lidí a několik tisíc lidí bylo zraněno. Jako poslední příklad je vhodné uvést jeden z posledních teroristických útoků. 22. března 2016 provedli útočníci napojeni na Islámský stát sebevražedný útok v Bruselu. Jednalo se celkem o dvě exploze na letišti a jednu v metru. Při útoku zahynulo 34 lidí a 340 lidí bylo zraněno.

5.2.3 Veřejné a kulturní budovy

Kino, divadlo, tržnice, škola a jakákoliv rušná ulice je pro skryté přiblížení ideální a následky výbuchu, střelba do davu nebo vzetí těchto rukojmí má katastrofální následky. Stejně jako u veřejné dopravy je velký počet potenciálních obětí zaručen. Stačí využít chvíle, kdy je zde hodně lidí a nenápadně se vmísit do davu. Pravděpodobně nejznámějším útokem na veřejnou budovu je obsazení školy v Beslanu v roce 2004. Ozbrojenci hlásící se k čečenským islamistickým separatistům provedli útok 1. září. V tento den bylo ve škole mnohem více lidí než obvykle. Během této krize

bylo zadržováno jako rukojmí okolo 1200 žáků a jejich rodičů. Teroristé požadovali uznání samostatného Ččenska a vyhrožovali, že při nesplnění podmínek exploduje celá budova. Celá situace skončila masakrem. 3. září vládní jednotky zaútočily na školu. Následkem exploze a při následující přestřelce zemřelo 334 rukojmích, 31 teroristů a 10 příslušníků speciální jednotky. Raněno bylo celkem 783 lidí a jeden terorista byl zajat. Zodpovědnost za všechny tyto akce převzal vůdce ččenských separatistů Šamil Basajev. Jedním z posledních významných teroristických útoků byl komplexní útok v Paříži. Celkem 4 sebevražedné bombové útoky a šest útoků střelnými zbraněmi provedl neznámý počet teroristů napojených na Islámský stát dne 13. listopadu 2015. Při útocích zahynulo celkem 130 osob a 352 jich bylo zraněno, přičemž nejvíce obětí si vyžádal střelecký útok v koncertní síni Bataclan.

5.2.3 Průmyslové budovy

Útoky na průmyslové budovy nejsou příliš časté, ale hrozba takového útoku je reálná a v případě úspěchu může mít katastrofální následky. Zničením průmyslových budov může dojít k narušení hospodářství nebo následky takového útoku můžou ohrozit lidi v okolí. Přehradní nádrže, jaderné elektrárny, chemické továrny a sklady chemikálií nejsou nadarmo na seznamu všech zpravodajských služeb a jsou monitorovány všemi bezpečnostními složkami. Průmyslové budovy mohou být také cílem ekoteroristů, kteří chtějí vyřazením takové budovy z provozu ochránit životní prostředí.

5.2.4 Únosy a zadržování rukojmích

Bombové útoky a střelba mají za úkol zastrašit lidi a poukázat na neschopnost vlády ochránit své občany. Únosy a zadržování osob jsou vždy spojeny s vydíráním. Pod výhrůžkou zabití rukojmích diktují teroristé své podmínky a nutí tak vlády přistoupit na svoje požadavky. Vzhledem k současné světové politice, kdy téměř všechny vlády hlásají, že se s teroristy nevyjednávají, počet takových útoků ubývá. Sice můžeme slyšet o zadržených nebo unesených osobách, ale většinou jde o menší skupinky osob nebo jednotlivce a cílem teroristů je spíše obohacení nebo výměna za jiné osoby.

5.2.3 Vraždy a únosy významných osob

Jako poslední cíl je vhodné uvést vraždy a únosy významných osob. V dobách sečných a bodných zbraní to byl nejčastější cíl teroristických útoků. Takové vraždy byly většinou prováděny na veřejném prostranství před zraky diváků. Pod rukama těchto zabijáků většinou končili lidé spolupracující s okupanty, bohatí obchodníci, vůdci nepřátelských rodů, velvyslanci cizích zemí a v neposlední řadě vládcí těchto zemí. V moderní době šlo většinou o vraždy panovníků a prezidentů. Vyvraždění carské rodiny anarchisty v Rusku, atentát Františka Ferdinanda d'Este v Sarajevu nebo dosud tajemstvím zahalená vražda amerického prezidenta J. F. Kennedyho v Dallasu.

6 TERORISTICKÉ SKUPINY A ORGANIZACE

Teroristické skupiny jsou organizace, které nezákonně používají síly a násilí proti osobám či majetku se záměrem zastrašit vládu, civilní obyvatelstvo či jeho určitou skupinu a tím dosáhnout politických nebo společenských cílů.³⁰ Téměř každá vyspělá země má svůj seznam uznaných teroristických organizací a skupin. Obdobný seznam vede i Organizace spojených národů. Na těchto seznamech je více než sto skupin a jejich popsání by vydalo na pěkně obsáhlou knížku. V této práci si vyjmenujeme a popíšeme jen ty nejznámější a největší. Pro lepší přehlednost jsou skupiny rozděleny podle oblasti působení na jednotlivé kontinenty.

6.1 Evropa

6.1.1 IRA

Název: Irish Republican Army
(Irská republikánská armáda)

Ideologie: Boj za nezávislost a sjednocení Irska.

Obrázek č. 1

Historie: Počátky IRA jsou datovány v letech 1919. IRA vedla partyzánský boj proti britské nadvládě během irské války za nezávislost v letech 1922 - 1923. Boj skončil neúspěchem a ostrov zůstal rozdělen. Svůj boj ovšem nevzdala a dál vedla násilnou kampaň za sjednocení země. V roce 1969 došlo k rozdělení strany a vznikla Oficiální a Prozatímní Irská republikánská armáda (OIRA a PIRA). V průběhu konfliktu v Severním Irsku (1968 – 1998) PIRA pokračovala v teroristických útocích. Bombové

³⁰ FBI, *Terrorism*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW:
<<http://www.fbi.gov/investigate/terrorism>>

útoky, vraždy a vydírání, zaměřené na vládní britské činitele, politické a vojenské jednotky a zařízení. 22. května 1998 byla sepsána tzv. Belfastská dohoda a o osudu Irska se rozhodlo v referendu. Po hlasování zůstalo Severní Irsko součástí Velké Británie. IRA byla oficiálně rozpuštěna, ale část skupiny pokračuje ve svém boji za nezávislost pod názvem Real IRA (RIRA).

Nejznámější útoky: Po celou dobu konfliktu šlo o menší útoky proti vládním složkám. V letech 1970 až 1972 byl největší nárůst politického násilí v Severním Irsku. V roce 1972 zemřelo téměř 500 lidí, z toho více než polovina civilistů. Byl to nejkrvavější rok v celé historii konfliktu.

6.1.2 ETA

Název: Euskadi Ta Askatasuna
(Baskicko a jeho svoboda)

Ideologie: Nacionalistická organizace snažící se o vytvoření nezávislého socialistického státu. Baskicko.

Obrázek č. 2

Historie: Skupina vznikla v roce 1959 a rychle se vyvinula v polovojenskou organizaci. Do roku 1975 působila ETA jako organizace bojující proti autoritativnímu režimu generála Franca a od roku 1968 také usiluje o samostatný stát. Baskicko leží na hranici mezi Francií a Španělskem a právě tyto země, USA a EU ji zařadily na seznam teroristických organizací. Za dobu svého působení zabila více než 800 lidí. V roce 2014 organizace oznámila ukončení své činnosti.

Nejznámější útoky: V roce 1961 přepadla skupina vlak převážející španělské veterány bojující v občanské válce na straně frankistů. V roce 1973 provedla organizace atentát na admirála Luise Carrera Blancu, který byl v té době předsedou vlády a možným nástupcem Franca. Posledním větším činem byl bombový útok na letišti Reus v roce 1996. Podle informace španělské Civilní gardy bylo zraněno 24 britských turistů, jeden Ir a osm Španělů, kteří v letištní hale čekali na svůj let.

6.1.3 Rudé brigády

Název: Brigade rosse
(Rudé brigády)

Ideologie: Italská levicová teroristická organizace.

Obrázek č. 3

Historie: Organizace byla založena v roce 1970 Renatem Curciou a jeho budoucí ženou Margheritou během jejich působení na univerzitě v Trentu. V počátcích byla podporována i československou StB a jinými komunistickými vládami. Nejvíce aktivní byla organizace v 70. letech. V roce 1974 byl Curcia zatčen a odsouzen k 18 letům vězení. Vedení organizace převzal Mario Moretti. Po roce 1974 organizace expandovala do Říma, Benátek a Ženevy a počet jejích členů výrazně vzrostl. Hlavním zdrojem příjmů byly bankovní loupeže, drogy a obchod se zbraněmi. V roce 1975 vydala manifest, že bojují proti srdci státu, protože stát je sbírka imperialistických nadnárodních korporací. Hlavní teroristické aktivity byly nasměrovány proti policii, soudcům a politikům. Pomocí únosů, vražd a vydírání se mimo jiné snažila ovlivnit soudní procesy vedené proti jejím členům, kteří byli zatčeni. V roce 1989 byla většina členů zatčena a organizace byla rozpuštěna.

Nejznámější útok: Nejznámějším zločinem byl únos a vražda křesťansko-demokratického politika Alda Mora v roce 1978. 16. března byl v Římě přepaden konvoj. Teroristé zabili pět bodyguardů a Moro byl ozbrojenci unesen. Organizace žádala výměnou za Mora propuštění šestnácti svých členů. Vláda na podmínky nepřistoupila a naopak začala stíhat a zatýkat příslušníky brigády. Moro byl po 55 dnech v zajetí dne 9. května zastřelen a jeho tělo bylo pohozeno na ulici v Římě. Vláda byla za postup kritizována a při únosu Ciriaca De Mite v roce 1981 zaplatila výkupné.

6.2 Asie

6.2.1 Óm šinrikjó

Název: Óm šinrikjó
japonsky: オウム真理教
(Nejvyšší pravda)

Ideologie: Japonské náboženské hnutí založené na buddhistickém a hinduistickém učení.

Obrázek č. 4

Historie: Sekta byla založena v roce 1987 a jejím zakladatelem a vůdcem byl poloslepý Šóko Asahara. Uvnitř sekty byla nastolena přísná pravidla. Její příslušníci museli opustit své rodiny, odevzdat sektě svůj majetek a po celou dobu těžce pracovat. Jejich propagační a náborová kampaň obsahovala i pomoc při léčbě vážných onemocnění za pomoci tradičních léčebných metod. Díky této skutečnosti se sekta stala jednou z nejrychleji rostoucí náboženskou sektou v historii Japonska a měla přibližně 2000 členů. Jejich působnost sahala za hranice Japonska a jejich členové byli i v USA a Rusku. Asahara byl posedlý náboženským proroctvím a předpovídal konec světa. Součástí propagandy bylo i vydávání časopisů a produkce animovaných (manga) seriálů a filmů s touto tematikou. V roce 1989 dokonce sekta získala oficiální status náboženské organizace. Kult byl v průběhu historie několikrát obviněn z okrádání svých členů a dokonce i z vražd členů, kteří chtěli kult opustit. V reakci na to zavraždili v roce 1989 právníka Sakamota. V roce 1993 se pokusili o vraždu karikaturistu Kobayashiho, který je svými kresbami zesměšňoval. Ve stejném roce se začali pokoušet o výrobu Sarinu a členové kultu začali s nákupem a výrobou zbraní. Sarin nejprve testovali na zvířatech a v roce 1994 údajně otestovali účinek na lidech ve městě Macumoto. Zemřelo 7 osob, ale podařilo se zamést stopy a z útoku nebyl nikdo obviněn. V roce 1995 provedli svůj největší a nejznámější útok na Tokijské metro. Šlo o první teroristický útok s využitím nervového plynu v historii. Po tomto útoku byla většina předních členů sekty zatčena a to včetně s Asaharou. Většina členů byla postupně obviněna a odsouzena k trestu smrti nebo k doživotí. Organizaci převzali synové Asahary. V roce

2000 se organizace přejmenovala na Aleph. Ta ohlásila změnu v nauce, distancovala se od násilí, oficiálně se omluvila a vytvořila fond na odškodnění pozůstalých. S odstupem času opět nachází své obdivovatele a počet jejich členů začíná narůstat. Organizace je neustále pod dohledem zpravodajských a bezpečnostních složek. V roce 2016 provedly Ruské bezpečnostní složky razii v Moskvě a Petrohradu. Při této akci našly a zabavily mnoho nelegální literatury, náboženských předmětů a elektronické informace. Na základě tohoto incidentu Ruská federace označila organizaci za teroristickou a zahájila proti ní trestní řízení.

Nejznámější útok: Během ranní dopravní špičky byl dne 20. března 1995 v Tokijském metru proveden koordinovaný sarinový útok. V pěti vlakových soupravách byly umístěny igelitové pytle s touto látkou a následně probodnuty. Sarin je vysoce toxická nervově - paralytická látka a pouhá kapka dokáže zabít člověka. Plyn nepozorovaně unikal a teprve při prvních zdravotních potížích došlo k postupné evakuaci těchto vlaků a metra. Při útoku zemřelo 13 lidí a několik tisíc lidí bylo hospitalizováno.

6.2.2 Al-Kajda

Název: Al-Kaida
arabsky: القاعدة
(Základna)

Obrázek č. 5

Ideologie: Radikální islámská organizace usilující o nastolení chalífátu na území Afghánistánu a šíření islámské víry do okolních zemí.

Historie: Al-Kajda je po útocích na obchodní centrum v roce 2001 jedna z nejvíce známých organizací. Začala se formovat v průběhu války v Afghánistánu, kdy bojovala proti Rusům a jejich spojencům. Za války byla podporována jak USA, tak i multimilionářem saúdského původu Usámou Bin Ládinem. Na konci studené války USA přestaly mudžáhediny podporovat a ti přestali skrývat svůj antiamerikanismus.

V současné době jsou USA a jejich spojenci jejich nejhlavnějším nepřítelem. Do čela této skupiny se postavil sám Usáma Bin Ládín, který byl vyhoštěn ze Saudské Arábie, protože kritizoval saúdský režim za spojenectví s USA. Po roce 1996 uzavřela Al-Kajda spojenectví s hnutím Tálibán, které v té době ovládalo většinu území Afghánistánu. Podle jejich vize se měl Afghánistán stát centrem radikálního islamismu a odtud se šířit do okolních zemí. 23. února 1998 došlo ke spojení radikálních skupin z Egypta, Pákistánu, Bangladéše, Saudské Arábie a dalších zemí. Společně vytvořili skupinu Světová islámská fronta proti křižákům a Židům, která se později přejmenovala na Al-Kajdu. Již od konce studené války má skupina pod vedením Usámi Bin Ládina na svědomí několik teroristických útoků. V roce 1993 se neúspěšně pokusili o útok na Světové obchodní centrum v USA, v roce 1996 zaútočili na Khobar towers v Saudské Arábii a v roce 1998 zaútočili na americké ambasády v Keni a Tanzanii. Mezi nejznámější útok ale bezesporu patří útok na budovy Světového obchodního centra a budovu Pentagonu dne 11. září 2001. Po tomto útoku se USA rozhodly zahájit válku proti terorismu a Usáma Bin Ládín se stal nejhledanější osobou na světě. USA mimo jiné obsadily i Afghánistán a v roce 2003 se střetly s bojovníky Al-Kajdy u pevnostního komplexu Tora Bora. Bin Ládínovi se ale podařilo uniknout a teprve 2. května 2011 byl po úspěšné pátrací operaci zabit speciální jednotkou Navy SEALs team 6. Po smrti Bin Ládina převzal vedení organizace Ajmán Zavahri. 11. zářím ovšem činnost Al-Kajdy neskončila. Mezi vybrané činy můžeme zařadit bombové útoky na Bali v roce 2002 a 2005, v Rijádu v roce 2003, v Madridu v roce 2004, v Londýně v roce 2005, v Alžírsku v roce 2007, v Bagdádu v roce 2009 a další. V současné době je Al-Kajda stále aktivní, má své odnože na území Afriky a blízkého východu, ale již působí ve stínu většího a nebezpečnějšího Islámského státu.

Nejznámější útok: Útok na Světové obchodní centrum není jen největším útokem Al-Kajdy, ale největší a nejznámější teroristický útok v dějinách lidstva. Šlo o pečlivě připravený a koordinovaný útok. 11. září 2001 uneslo 19 bojovníků vedených Muhammadem Attou. 4 letadla komerčních linek. Dvě z nich navedli na budovy v New Yorku a třetí na budovu Pentagonu. Čtvrté mělo namířeno na Washington, D. C., ale po cestě došlo k potyčce na palubě a letadlo se zřítilo poblíž města Shanksville v Pensylvánii. Při těchto útocích zemřelo 2996 lidí včetně únosců a obě výškové budovy Světového obchodního centra se zřítily na Manhattan, kde poškodily i okolní budovy. K útoku se opakovaně přihlásila Al-Kajda v čele s Bin Ládínem.

6.2.3 Hizballáh

Název: Hizballah,
arabsky: حزب الله
(Strana boží)

Ideologie: Šíitská politická a militantní organizace usilující o zničení Izraele, omezení vlivu západu na blízkém východě a vytvoření islámského státu v Libanonu.

Obrázek č. 6

Historie: Organizace byla oficiálně založena v roce 1982, ale již od roku 1963 byly předpoklady pro její vznik. Hizballáh vznikl jako reakce na izraelskou invazi do Libanonu a jeho největším podporovatelem se stal Irán. Duchovním vůdcem se stal Šejch Muhammad Husajn Fadlalláh. Hizballáh je rozdělen na tři části. Politická část, která se angažuje v politice Libanonu a ve volbách v roce 2005 získal Hizballáh 23 křesel ze 128. Civilní část provozuje školy, nemocnice a různé sociální aktivity. Vojenská radikální část je odpovědná za útoky vůči Izraeli a západním mocnostem. V 80. a 90. letech došlo k celé řadě násilných akcí. Sebevražedné útoky, ostřelování raketami a únosy nejen Izraelců, ale i mírových jednotek v Libanonu. V roce 1983 zaútočil Hizballáh na americkou a francouzskou vojenskou základnu v Bejrútu, kde zemřelo téměř 300 osob. V roce 2006 se opět zvedla vlna radikalizace. Hizballáh unesl několik izraelských vojáků a poté následoval vážný vojenský konflikt s Izraelem, při němž zemřelo 1 100 Libanonců a 160 Izraelců. Tento konflikt byl po několika týdnech ukončen za pomoci OSN. Díky tomuto konfliktu ovšem vliv Hizballáhu v Libanonu posílil. V současné době je vůdcem organizace Hasan Nasralláh a bojují proti Islámskému státu na straně Sýrie a Iránu.

Nejznámější útoky: 11. listopadu 1982 provedl Hizballáh první novodobý sebevražedný útok za použití automobilu. Cílem útoku byla budova Izraelského vojenského velitelství v jiholibanonském Súru a při útoku zemřelo 102 lidí. V blízké době následovaly další tři velké sebevražedné útoky. 18. dubna 1983 byla zdemolována budova amerického velvyslanectví v Bejrútu, 23. října 1983 provedly útok na americkou vojenskou základnu v Bejrútu a 14. listopadu zaútočily opět na izraelské vojenské velitelství v Súru. Vždy se jednalo o sebevražedné útoky, kdy automobil

naložený trhavinou zajel co nejdříve k budově a tam se útočníci odpálili společně s vozidlem. Islám sice sebevraždu zakazuje stejně jako křesťanství, ale muslimští náboženští vůdci později přijali názor, že sebevražedný útok může být považován za mučednickou smrt a jako takový je nejen dovoleným prostředkem, ale může svého nositele přivést přímo do ráje.

6.2.4 Organizace pro osvobození Palestiny (OOP)

Název: Palestine Liberation Organization
arabsky: منظمة التحرير الفلسطينية
(Organizace pro osvobození Palestiny)

Ideologie: Palestinská organizace skládající se z několika skupin. Jejich cílem je zničení Izraele a vytvoření samostatného státu.

Obrázek č. 7

Historie: OOP byla založena na kongresu Ligy arabských států dne 2. června 1964 v Jeruzalémě a byla finančně podporována arabskými vládami. Od roku 1974 se pokládá za jedinou legitimní reprezentaci palestinského lidu. Skupiny (organizace) spadající pod OOP jsou: Fatah, Hamás, Lidová fronta pro osvobození Palestiny, Demokratická fronta pro osvobození Palestiny, Palestinská komunistická strana a arabská osvobozenecská fronta. Nejvýznamnějším a zakládajícím členem je bezesporu Fatah v čele s Jásirem Arafatem. Jásir Arafat byl od roku 1969 až do jeho smrti v roce 2004 předsedou OOP. Původním záměrem OOP bylo vytvoření státu na celém území státu Izrael. Později však požadovala pouze území, která Izrael obsadil v roce 1967 v průběhu šestidenní války. Západní břeh Jordánu, Pásmo Gazy a tzv. východní Jeruzalém. Ke zlomu došlo 13. září 1993, kdy v Oslu OOP a Izrael podepsaly mírovou dohodu. Proti této dohodě se na obou stranách ovšem zvedla vlna odporu a ostatní členové OOP se částečně zradikalizovali. Fatah se zřekl terorismu a začal řešit situaci politicky. Jásir Arafat dostal za mírovou dohodu s Izraelem Nobelovu cenu za mír. Fatah se nikdy neobjevil na seznamu teroristických skupin. Na základě mírových dohod měl být vytvořen stát Palestina v Pásmu Gazy a na Západním břehu Jordánu. Na tomto území byla řada židovských osad a její obyvatelé byli ohrožováni palestinskými atentátníky. V roce 1996 bylo spácháno pět sebevražedných útoků, při nichž zemřelo

76 židů. Izrael odpověděl uzavřením území z důvodu zamezení vniknutí teroristických skupin. Pokračování v mírovém jednání již nebylo možné a Izraelci označili Arafata v roce 2002 za nepřítele. V roce 2006 prohrál Fatah ve volbách a rezignoval na všechny své vládní pozice ve prospěch radikálnějšího Hamásu.

Hamás je v současné době nezávislý na palestinském vedení a je zodpovědný za většinu útoků proti Izraeli. Podílí se hlavně na ostřelování Pásma Gazy. Hamás je na seznamu teroristických organizací několika států, například USA, Kanada, Izrael, Japonsko a Egypt.

Fatah

Obrázek č. 8

Hamás

Obrázek č. 9

Nejznámější útoky: 5. září 1972 palestinská skupina Černé září, která vznikla pod záštitou Fatahu, unesla a následně zavraždila Izraelské sportovce na olympiádě v Mnichově. Ve 4:30 ráno vnikla 8 členná skupina do olympijské vesnice a vtrhli do domu sportovců. Dva sportovci se pokusili bránit, ale záhy byli zastřeleni. Ostatní rukojmí byli spoutáni. Přibližně v 5:00 předali útočníci své požadavky a začalo vyjednávání. Za propuštění 11 rukojmích požadovali propuštění 234 vězňů držených v Izraeli, dva příslušníky Rudé frakce držených v Německu a bezpečný odlet do Egypta. Izrael odmítl s únosci vyjednávat a na jejich podmínky nepřistoupil. Dalším požadavkem byl odlet do Egypta nebo Maroka společně s rukojmími. Na letišti byla připravena policejní jednotka, která měla za úkol zajmout nebo zneškodnit únosce a osvobodit rukojmí. Krátce před půlnocí se na letišti objevily obrněné vozy. Únosci poznali, že se blíží jejich konec, povraždili všechny rukojmí a pokusili se utéct. Přibližně po hodinové honičce byli útočníci zabiti nebo zatčeni. Podle přeživších útočnicků došlo ke smrti sportovců v sebeobraně a to potvrdil i vůdce Černého září, který prohlásil, že si nepřáli oběti na životech.

6.2.5 Islámský stát (IS)

Název: Islamic state
arabsky: دولة الإسلام
(Islámský stát)

Ideologie: Radikální islámská organizace usilující o vyhlášení chalífátu a šíření islámu do okolních zemí.

Obrázek č. 10

Historie: Předchůdcem Islámského státu byla Organizace pro monoteismus a džihád, která působila v letech 1999 – 2004 na území Iráku. V roce 2003 se kolem Jordánce Abú Músa Zarkáviho zformovala skupina, která bojovala proti americkým jednotkám a nové irácké vládě po pádu Saddáma Husajna. Působila hlavně v severních oblastech, kde převažuje populace sunnitských muslimů. Skupina prováděla sebevražedné atentáty, únosy, výbuchy automobilů a od jara 2004 začala zveřejňovat na internetu videozáznamy stínání hlav západních rukojmích. V tomto roce si zvolila název Al-Kajda v Iráku. Zarkávi byl v roce 2006 zabit, ale organizace působila dál a vyhlásila samostatný stát (chalífát). Od roku 2006 je organizace známa jako Islámský stát v Iráku a vůdcem byl prohlášen Abu Ayyub al-Masri. Islámský stát se stále zaměřoval na civilisty z řad šíitských muslimů. Al-Masri byl zabit v roce 2010. V roce 2011 došlo k odsunu amerických jednotek z Iráku a v Sýrii vypukla občanská válka. Skupina se přejmenovala na Islámský stát v Iráku a Levantě (ISIL) a v obou zemích postupně získávala území pod svoji kontrolu. Levanta je dřívější geografické označení zahrnující Sýrii, Palestinu, Jordánsko a Libanon. 3. ledna 2014 byl vyhlášen samostatný stát Islámský stát v Iráku a Levantě. ISIL se distancoval od Al-Kajdy a v červnu vyhlásil na svém území v Sýrii a Iráku chalífát. Přejmenoval se na Islámský stát a jeho vůdce Abú Bakr al-Bagdádí prohlásil sám sebe za chálífu Ibráhíma. Do poloviny roku 2014 IS ovládl východní Sýrii a severozápadní Irák, přičemž největším úspěchem bylo dobytí druhého největšího města v Iráku Mosul. Postupně získal pod kontrolu úrodné oblasti okolo řek Eufrat a Tigris v oblastech měst Fallúdža, Tikrít a Mosul a na území Sýrie města Dajr az-Zaur, Rakká, Aleppo a území jižně od Kobani. V roce 2015 prohlásil IS, že si nárokuje Sýrii, Irák, Egypt, Saúdskou Arábii, Jemen, Libyi a Alžírsko. Mimo jiné zveřejnil mapu, která k islámskému chalífátu zahrnuje i další území, včetně Slovenska,

Rakouska, Španělska, Portugalska a další postsovětské republiky (viz. obrázek č. 11).

Obrázek č. 11: Mapa nárokovaného území Islámským státem

Islámský stát má podle odhadů zpravodajských služeb asi 20 000 až 30 000 bojovníků. Podle některých zdrojů bojuje v řadách IS více než 15 000 cizinců z nejrůznějších regionů světa a z toho téměř 3 000 Evropanů. Největší zastoupení mají Francie, Velká Británie a Německo. IS těchto počtů dosahuje neustálým verbováním nových bojovníků z dobytých oblastí. Místní obyvatelé mají většinou na výběr dvě možnosti, přísahání věrnosti IS, nebo poprava. IS je v současné době nejbohatší teroristickou organizací na světě. O jejím rozpočtu lze ale jen spekulovat. Odhaduje se však na více než 2 miliardy dolarů. IS má v rukou několik ropných polí v Sýrii i Iráku a místní ropnou infrastrukturu používá k obchodu s ropou na černém trhu. Dále získávají finance z nelegálních činností, jako jsou například výkupné za unesené osoby a vykrádání bank na dobytých územích. Pokud se hovoří o podpoře IS ze zahraničí, padá podezření na soukromé investory ze zemí Perského zálivu, kteří nemají problém s financováním akcí, jež by pomohly vytlačit šíitský (iránský) vliv z oblasti. Není oficiálně prokázáno, že by IS finančně nebo materiálně podporovala vláda nějaké země. Co se týče výzbroje, tak se IS stát dostal k moderním americkým zbraním z arzenálu irácké armády. Mimo jiné šlo o 140 tanků M1A1 Abrams, 1 000 vozidel MRAP a 10 000 vozidel HMMWV. Od srpna 2014, kdy vojska Kurdů, irácká armáda a USA

začala útočit na postavení IS, byla většina této techniky zničena. 30. září 2015 se do bojů s IS zapojila i ruská armáda, která se v Syrské občanské válce postavila na stranu prezidenta Bašára al-Asada. V současné době Rusko spojilo síly s Iránem, Irákem a Sýrií a společně se pokouší zachránit situaci v regionu. Vliv USA na blízkém východě tímto velice poklesl a na Rusko se za vojenskou intervenci v oblasti snesla vlna kritiky.

Nejznámější útoky: Islámský stát se hlásí téměř ke všem útokům v posledním období. Je sice sporné, jestli je opravdu spáchal, ale využívá je pro svou propagandu a zviditelnění se. Nejznámějším činem je bezesporu útok v Paříži dne 13. a 14. listopadu 2015. Šlo o koordinovaný komplexní útok. Celkem provedl v noci mezi 21. a 1. hodinou šest útoků střelnými zbraněmi a čtyři sebevražedné bombové útoky. U stadionu Stade de France došlo k třem výbuchům v době přátelského fotbalového utkání Francie a Německa. Na stadionu byl v té době přítomen i prezident Francie François Hollande. Na ulicích Rue Bichat, Rue Alibert, Rue de la Fontaine-au-Roi a Rue de Charonne v centru města došlo ke střelbě z ručních zbraní a na náměstí Boulevard Voltaire se v kavárně Comptoir Voltaire odpálil sebevražedný útočník. Nejvíce obětí si vyžádal útok na koncertní sál Bataclan v době, kdy probíhal koncert skupiny Eagles of Death Metal. V době koncertu bylo přítomno asi 1 500 lidí. Do budovy vnikli tři útočníci vyzbrojeni puškami AK-47 a granáty. Hned při vstupu zabili několik desítek lidí a zbytek si vzali jako rukojmí. Když začali rukojmí popravovat, vnikly do budovy francouzské bezpečnostní jednotky. Jeden útočník po zásahu explodoval a zbylí dva se poté odpálili sami. Tento komplexní útok si vyžádal celkem 130 mrtvých a 352 zraněných.

6.3 Afrika

6.3.1 Boko Haram

Název: Boko Haram
(Západní učení je rouhání)

Ideologie: Salafistická islamistická skupina, jejichž cílem je vytvořit v Nigérii islámský stát a zavést právo Šari'a.

Obrázek č. 12

Historie: Mohammed Yusuf založil v roce 2002 v Mauduguri sektu známou jako Lidé oddaní propagaci Prorokova učení a džihádu. Vytvořil zde náboženský komplex a školu, která přitahovala chudé muslimské rodiny z celé Nigérie. Komplex se stal centrem pro nábor džihádistů. Sekta navázala kontakty s Al-Kajdou a přejmenovala se na Boko Haram. V roce 2009 Yusuf zemřel a vedení převzal jeho radikálnější zástupce Abubakar Shekau. Od té doby se šíří myšlení Boko Haram násilím i na okolní území. V roce 2010 zaútočila organizace na kostely a farnosti ve středu Nigérie. Při útocích zahynulo 32 osob. V roce 2011 explodovala nálož v budově OSN a v průběhu roku provedla několik útoků na vojenské, policejní a církevní budovy. Zemřelo přibližně 150 lidí. V roce 2012 provedla sérii útoků ve městě Kano, při kterých zemřelo 211 lidí. V roce 2013 zničila školu ve městě Mamudu. Škola byla zapálena a poté bylo stříleno do utíkajících osob. V listopadu téhož roku byla Boko Haram zapsána na seznam teroristických organizací v USA a v květnu 2014 na seznam OSN. V lednu roku 2015 začala útočit i na nigerijská města a v březnu téhož roku slíbila věrnost Islámskému státu. Převzala vlajku IS a přijala název Západoafrická provincie Islámského státu. Nigérie uzavřela v únoru 2015 vojenskou dohodu s Čadem a zahájila válečné tažení proti této skupině. Do prosince téhož roku osvobodila klíčová města a prezident Nigérie Muhammadu Buhari prohlásil, že armáda a její spojenci zničili schopnost Boko Haram vést konvenční boj. Boko Haram se vrátila k partyzánskému způsobu boje a největším nebezpečím zůstávají únosy a sebevražedné atentáty.

Nejznámější útoky: Milice Boko Haram za dobu své činnosti v Nigérii a sousedních státech pozabíjely už více než 17 tisíc lidí. Mediálně nejznámějším útokem je útok známý jako Masakr v Baze. Útok začal 3. ledna 2015 v Nigerijském městě Baga, kdy milice obsadila sídlo mezinárodních sil Čadu, Nigeru a Nigérie. Poté vyhnala tisíce místních obyvatel. Masakr skončil 7. ledna. Podle prvních zpráv přišlo o život nejméně 2000 lidí. Nigerijská vláda vydala prohlášení, že o život přišlo 150 lidí. Baga a přibližně 16 dalších měst bylo při tomto útoku zničeno. Více než 35 000 lidí přišlo o své domovy. Boko Haram tímto útokem získala kontrolu nad 70% území Nigerijského státu Borno.

6.4 Severní a jižní Amerika

6.4.1 Ku Klux Klan (KKK)

Název: Ku-Klux-Klan

Ideologie: Nadvláda bílých, rasová segregace, antikaticismus, odpor proti nebělošským přistěhovalcům, rasismus a antisemitismus

Obrázek č. 13

Historie: KKK vznikl ve městě Pulaski ve státě Tennessee. Po občanské válce se u místního advokáta sešlo několik válečných veteránů a honorec místních bělochů. Rozhodli se založit organizaci, která bude bojovat proti výsledkům občanské války. Nemohli zabránit zrušení otrokářství, ale chtěli zabránit rovnoprávnosti. Členové Klanu byli vyzbrojeni puškami, vycházeli v bílých, dlouhých rouchách nahoře zašpičatělých. V prvních letech po občanské válce stoupenci klanu vyráželi převážně v noci, kdy například chytali černochoy a na odlehlých místech je věšeli. Když se některý černocho chtěl domáhat svých volebních práv, byl někdy zabit přímo před volební místností. Teroristická činnost klanu se na přelomu století dostala do útlumu. Opatřením proti volebnímu právu černochoů byla tzv. volební daň a zkouška z vyspělosti. Spoléhalo se na nevzdělanost černochoů. Další vlna teroru byla po první světové válce, kdy se černoši začali organizovat a chtěli občanská práva. V roce 1924

měl KKK téměř 6 milionů členů. Později se ale činnost klanu dostala do útlumu a již v roce 1930 měl pouze 30 000 členů. Třetí vlna začala v roce 1950. V roce 1960 podepsal prezident Eisenhower zákon o občanských právech a tím trvale zajistil afroameričanům občanská a volební práva. V současné době je KKK rozdroben do několika nezávisle působících klanů na celém území USA a jejich počet podle FBI neustále klesá. Vzhledem k současné světové migrační politice lze očekávat další vlnu nenávisti a násilí.

Nejznámější útoky: V neděli dne 15. září 1963 provedli čtyři členové KKK bombový útok na baptistický kostel v Birminghamu. Pod schody kostela umístili 15 tyčinek dynamitu napojených na časový spínač. Přibližně v 10:25 hodin nálož explodovala. Bylo to zrovna ve chvíli, kdy přicházelo na kázání pět malých dívek. Výbuch otřásl celou budovou a těla dívek poletovala vzduchem jako hadrové panenky. Po tomto útoku se Birminghamu přezdívalo Bombingham. Martin Luther King tento čin popsal jako jeden z nejkrutějších a tragických trestných činů spáchaných proti lidskosti. V roce 1968 FBI případ uzavře bez podání obvinění na příkaz presidenta J. E. Hoovera. V roce 1971 byl případ znovu otevřen. Vyšetřování a konečné odsouzení útočníků se protáhlo až do roku 2002.

6.4.2 Světlá stezka

Název: Sendero Luminoso
(Světlá stezka)

Ideologie: Komunistická strana Peru, maoistická teroristická organizace vycházející z učení Mao Ce-tunga. Boj proti buržoazní společnosti.

Obrázek č. 14

Historie: Zakladatelem je marxistický učitel filosofie Abimael Guzmán působící na univerzitě v San Cristobalu. Založení organizace se datuje do roku 1970. Cílem pak bylo uskutečnění sociálně-ekonomicko-politických změn v duchu marxismu. Světlá stezka prováděla především politické vraždy a záškodnickou činnost. Nejvíce aktivní byla v 80. letech minulého století, kdy působila téměř na polovině území Peru. V roce

1990 se do prezidentského křesla Peru posadil Alberto Fujimori a došlo k oslabení teroristické skupiny. V roce 1992 dokonce došlo k zadržení jejich vůdce Guzmána. V roce 2008 se marxistické ideály Světlé stezky téměř rozplynuly a jejich činnost byla oslabena. V současné době je organizace roztržena v peruánských horských vesničkách na horním toku řeky Huallagy. Jejich počty se odhadují na několik set členů.

Nejznámější útoky: 16. července 1992 provedla Světlá stezka bombový útok ve městě Lima. V 9:00 přijely na ulici Tarata do obchodní oblasti Miraflores dva kamiony. Oba naloženy 1 tunou výbušnin. V 9:15 došlo k výbuchu. Při útoku bylo zabito 25 lidí a 155 lidí bylo zraněno. Explozí bylo poškozeno 183 domů, 400 podniků a 63 zaparkovaných aut. Šlo asi o největší bombový útok v dějinách vnitřního konfliktu v Peru.

6.4.3 Revoluční ozbrojené síly Kolumbie (FARC)

Název: Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia
(Revoluční ozbrojené síly Kolumbie)

Ideologie: Kolumbijská ultralevicová povstalecká organizace. Socialismus, marxismus.

Obrázek č. 15

Historie: FARC založil Manuel Marulanda Vélez z guerillových jednotek v roce 1964. V prvních letech fungovaly jako ozbrojené křídlo komunistické strany Kolumbie. Od počátku se uchylují k únosům, vydírání a politickým vraždám, které jim přinášejí finanční prostředky. V 80. letech se zapojily do obchodu s drogami, čímž svou činnost financují. V roce 2013 měly FARC téměř 9 000 členů a ovládaly 30 % území Kolumbie. V roce 2016 došlo k úspěšnému jednání mezi FARC a Kolumbijskou vládou a uzavřely příměří. 1. 12. 2016 Kolumbijský parlament schválil tuto dohodu. Povstalci ale varují, že nezačnou skládat zbraně, dokud parlament neschválí i amnestii, znamenající propuštění asi dvou tisícovek vězňených rebelů na svobodu. Tento konflikt si vyžádal od roku 1964 přibližně 260 000 obětí a 7 milionů uprchlíků.

Nejznámější útoky: Kromě únosů a obchodu s drogami je FARC také obviňovaná z vraždění civilistů, kteří spolupracovali s vládou a podporovali kolumbijskou armádu. Jen v roce 2000 bylo takto zabito 496 lidí. FARC při svých konfliktech s armádou nebrala ohledy na civilní obyvatelstvo. V roce 2002 ve vesnici Bojaya zemřelo při konfliktu téměř 120 civilistů. Organizace také příležitostně provedla několik bombových atentátů. Jako příklad můžeme uvést výbuch vozidla před nočním klubem v Bogotě dne 7. února 2003, při které zahynulo 36 lidí.

6.4.4 Národní osvobozenecká armáda (ELN)

Název: Ejército de Liberación Nacional
(Národní osvobozenecká armáda)

Ideologie: Kolumbijská ultralevicová povstalecká organizace. Socialismus, marxismus.

Obrázek č. 16

Historie: ELN je druhá největší povstalecká organizace Kolumbie. Členové ELN byli vycvičeni na Kubě a v roce 1966 se spojili pod vedením Fabia Vasquéze Castaña. Na rozdíl od FARC se distancovali od obchodu s drogami a finanční prostředky si opatřují převážně únosy. V 90. letech měla ELN téměř 5000 členů, ale vzhledem k tvrdým bojům s kolumbijskými jednotkami se dnešní počet odhaduje na 3000.

Nejznámější útoky: Podle kolumbijské nadace pro oběti únosů je ELN zodpovědná za smrt 153 rukojmích v letech 2000 až 2007. Ve stejném období unesla více než 3000 lidí a do dnešního dne stále drží v zajetí téměř 240 osob.

7 STRATEGIE PRO BOJ PROTI TERORISMU

První náznaky strategie boje proti terorismu se objevily v roce 1937. Společnost národů navrhla dvě konvence. První reagovala na vraždy hlav států, politických představitelů a jejich rodin. Druhá byla dokumentem Mezinárodního trestního soudu, která obsahovala právní výklad teroristických činů. Tyto první kroky neměly však žádnou váhu, protože do začátku druhé světové války je ratifikovalo pouze 13 států. V roce 1975 bylo na popud Velké Británie založeno bezpečnostní fórum států Evropy s názvem TREVI (Terrorism, Radicalism, Extremism, Violence, Internacional). Toto fórum se setkává každého půl roku za účasti ministrů obrany a ministrů vnitra všech členských států. Toto fórum se nezabývá pouze terorismem, ale i obchodem s drogami a organizovaným zločinem. Velmi důležitou roli v boji proti terorismu hraje také INTERPOL, EUROPOL a EUROJUST jehož členem je i ČR.

7.1 Evropská unie

V průběhu studené války se Evropa potýkala spíše s národním terorismem a organizacemi typu IRA nebo ETA. Velká Británie a Francie měla zkušenosti s terorismem i ve spojitosti se svou koloniální politikou a snahou podmaněných států o samostatnost. V 70. letech se množily útoky na diplomaty a velvyslanectví. Jedním z nejvýznamnějších útoků na území Evropy byl únos izraelských atletů na Olympijských hrách v Mnichově v roce 1972. Tento čin šokoval veškerý západní svět a donutil Evropu reagovat. V reakci na tento incident začaly vznikat speciální jednotky pro boj proti terorismu a mezinárodní organizace, agentury a výbory. Po konci studené války se ovšem terorismus celkově změnil. Národní ideologický terorismus ustoupil do pozadí a jeho místo zaujal mezinárodní (globální) náboženský terorismus. Evropské konflikty byly rovněž založeny na vnímání etnických rozdílů a nacionalismu.

Po útocích z 11. září 2001 uspořádali ministři zahraničních věcí mimořádnou schůzi, na které se dohodli na společné odpovědi a vyjádřili solidaritu s USA. Významným dokumentem EU v boji proti terorismu se stal dokument Akční plán boje proti terorismu, přijatý v reakci na útoky z 11. září na mimořádném zasedání Evropské

radu 21. září 2001 v Bruselu. Tímto dokumentem se EU zavázala ke spolupráci s USA a přislíbila spolupráci při dosažení spravedlnosti a trestání viníků. Na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN shledává reakci USA za legitimní a je připravena je svými akcemi podpořit. Zároveň EU vyzvala ostatní státy k připojení ke koalici proti terorismu pod záštitou OSN. Po útocích v Madridu v roce 2004 je Akční plán boje proti terorismu každého půl roku revidován.

Dalším významným Evropským dokumentem je Evropská bezpečnostní strategie přijatá v prosinci 2003. Byly zde stanoveny tři strategické cíle. První z nich se týká reakce na hrozbu dříve, než k ní dojde. Cílem je nalézt nebezpečí již za hranicemi EU a odstranit tuto hrozbu nejen za pomoci vojenských prostředků, ale i za použití jiných nástrojů. Druhým cílem je ochrana bezpečnosti v sousedních zemích. Posledním cílem je posílení spolupráce členských zemí, mezinárodních institucí a mezinárodního práva. Na rozdíl od USA je Evropská politika více zaměřena na politické řešení a odstranění příčin hrozeb.

V reakci na útok v Madridu vydala EU 25. března 2004 Deklaraci o boji proti terorismu. V tomto dokumentu zdůrazňuje kontrolu a zabezpečení hranic EU, kontrolu dokumentů a posílení spolupráce. Také se snaží zajistit, aby se efektivněji využívalo mezinárodních institucí a to zejména Europol a Eurojust. Zároveň zavedla funkci evropského protiteroristického koordinátora. Dalším dokumentem, který reagoval na tyto útoky, byl tzv. Haagský program. Cílem Haagského programu bylo zlepšit schopnost EU a členských států zajistit základní práva a poskytnout ochranu v souladu s Ženevskou úmluvou o uprchlících a dalšími mezinárodními smlouvami, regulovat migraci a zvýšit kontrolu vnějších hranic. V této souvislosti dokument zmiňuje zavedení biometrických údajů do cestovních dokladů.

V prosinci 2005 byla schválena nová Strategie EU pro boj s terorismem, kterou připravil tehdejší koordinátor Gijs de Vries. Kromě reakce na útok v Londýně zdůrazňoval hlavní cíle a nástroje pro boj s terorismem. Tyto hlavní body se dají shrnout jako prevence, ochrana, pronásledování a reakce. EU vyjadřuje závazek bojovat s terorismem globálně a současně respektovat lidská práva a učinit Evropu bezpečnější, umožnit jejím občanům žít v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Za klíčovou část své protiteroristické strategie považuje EU ochranu, kdy si klade za cíl ochranu strategických cílů a také minimalizování dopadů případného útoku.

Podobně jsou koncipovány i další strategické dokumenty a akční plány EU v boji proti terorismu. V roce 2010 byl přijat Stockholmský program, který navazuje na Haagský program a stanovuje bezpečnostní priority pro období let 2010–2014. Jedná se o komplexní dokument přijatý po Lisabonské smlouvě (2009), která revidovala zakládající smlouvy EU. Terorismus považuje EU i nadále za jednu z hlavních hrozeb a v boji proti němu uvádí jako hlavní zásadu dodržování právního státu, základních práv a svobod. Dále klade důraz na prevenci terorismu, pochopení jeho metod, boj proti jeho financování, spolupráci s mezinárodními organizacemi a podporu práva. V říjnu 2014 přijali ministři zahraničních věcí strategii EU pro boj proti terorismu a zahraničním bojovníkům se zaměřením na Sýrii a Irák. Strategie stanovuje obecný přístup spolupráce se třetími zeměmi, odkud zahraniční bojovníci pocházejí.

Strategie EU proti terorismu se skládá z mnoha dokumentů podobného obsahu a vyznačuje se mírnějším přístupem, než například strategie USA. V boji s terorismem Evropa upřednostňuje ekonomické, politické a diplomatické řešení. Hlavními nástroji jsou zabránění sponzorování terorismu, spolupráce s mezinárodními organizacemi, zlepšení spolupráce zpravodajských služeb a hlavně prevence proti terorismu. V rámci prevence se zaměřuje na sociální rozdíly, vzdělanost a rozvoj demokracie. Tato strategie se zdá z krátkodobého hlediska jako neúčinná, ale z dlouhodobého hlediska je to jediná možnost, jak terorismus minimalizovat. Vzhledem k současné situaci na Evropském kontinentu, kdy téměř denně dochází k útokům na civilní obyvatelstvo, ať se již jedná o kriminální nebo teroristický čin, by bylo zapotřebí najít nějaké krátkodobé a radikálnější řešení. Ochrana hranic EU je téměř nulová a migrační vlna zavalila téměř celou Evropu. Existují seznamy nebezpečných osob, ale dané osoby se volně pohybují po EU. Na druhou stranu se Evropská rada snaží omezit legální držení zbraní a tím omezit možnost obrany civilních obyvatel. Současná strategie Evropy je založena na humanitě a demokracii. Ano, všichni jsme podepsali Listinu základních práv a svobod, ale protivník nic takového nepodepsal a využívá naše vlastní zákony proti nám.

7.2 Česká republika

Terorismus zůstává vedle organizovaného zločinu, extremismu, náboženských, národnostních a sociálních konfliktů, začleňování migrantů do většinové společnosti

a hospodářských nebo ekologických rizik, jednou ze zásadních bezpečnostních výzev i pro Českou republiku. V této souvislosti je dobré zmínit, že je ČR členem všech významných mezinárodních organizací zabývajících se touto problematikou. Těmito organizacemi jsou OSN, NATO, Rada Evropy a Evropská unie.

Na území ČR se v její historii neuskutečnil klasický teroristický útok. Pokud tedy nepovažujeme inkvizici za terorismus a diskutovatelný útok na říšského kancléře za teroristický čin. Bylo zde několik případů umístění bomb, ale většinou šlo o činy kriminální za účelem pomsty nebo vydírání. Podle Marylandské univerzity, kde mají databázi Globální databáze terorismu, se ČR řadí mezi nejklidnější a nejbezpečnější země světa. V pomyslném žebříčku jsme na 144. místě.³¹

V souvislosti s bojem proti terorismu předkládá vláda v pravidelných intervalech dokument nazvaný Strategie české republiky pro boj proti terorismu. Tento dokument uvádí, že boj proti terorismu je v rámci bezpečnosti hlavní a trvalou prioritou. Díky závazkům České republiky v mezinárodním kontextu, je jednoznačná snaha o co největší kooperaci se státy bojujícími s terorismem tzv. v první linii. Tudíž dle svého plánu by Česká republika chtěla dále více podporovat mezinárodní protiteroristické snahy, ať se bude jednat o snahy vojenského charakteru či toho nevojenského. Nadále by se Česká republika ráda aktivně zapojovala v pracovních skupinách Evropské unie a Rady Evropy, které jsou zaměřené na boj proti terorismu (Terrorism Working Group v rámci Evropské unie a The Committee of Experts on Terrorism v rámci Rady Evropy).³²

V reakci na útoky v Paříži z listopadu roku 2015 vytvořila vláda Systém vyhlásování stupňů ohrožení terorismem. Tento materiál definuje jednotlivé stupně ohrožení terorismem a systém jejich vyhlásování. Doporučení vyplývající z jednotlivých stupňů budou určena na jedné straně široké veřejnosti a na druhé straně bezpečnostním složkám. Jsou stanoveny čtyři stupně ohrožení terorismem, přičemž jedním z nich je základní (tzv. „nulový“) stav, který nemá žádné grafické znázornění a není samostatně vyhlášován. Zvýšené stupně ohrožení terorismem – jako zvýšené

³¹ *Global Terrorism Database* [online] Poslední aktualizace 06.06.2016 [cit. 2016-12-22] Dostupné z WWW: <<https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?search=czech+republic&sa.x>>.

³² *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013* [online] Vydáno 2013 [cit. 2016-12-22] Dostupné z WWW: [http: < https://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx >](http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx).

stupně ohrožení terorismem se označují první, druhý a třetí stupeň, které jsou pro účely jasného informování veřejnosti rozlišeny za pomoci vizualizace v podobě černě lemovaných trojúhelníků. V případě prvního stupně je vyplněn žlutou barvou, v případě druhého stupně oranžovou a třetího červenou barvou. Vyhlášení jednotlivých stupňů ohrožení terorismem provádí vláda České republiky na návrh ministra vnitra, který vychází z návrhu Společné zpravodajské skupiny.³³

Jedním z posledních opatření proti terorismu je vznik Národní centrály proti organizovanému zločinu, která zahájila svoji činnost 1. 8. 2016 po vypořádání všech připomínek státních zástupců. Do budoucna se počítá s průběžným vývojem centrály, který musí korespondovat s vývojem organizovaného zločinu a v plánu je například také vznik finanční policie. Jeden z prvních dokumentů této centrály, je metodika Základy ochrany měkkých cílů. Ochrana měkkých cílů je součástí dlouhodobého boje proti terorismu. Ten je společně s kyberkriminalitou, daňovou kriminalitou a zajišťováním výnosů z trestné činnosti hlavním tématem nově vzniklé centrály. Měkké cíle jsou místa s vysokou koncentrací osob, které nejsou trvale chráněna a jsou volně přístupná (obchodní centra, trhy, kulturní a sportovní akce, kostely).³⁴ Ministerstvo vnitra ve spolupráci s AČR také zabezpečuje monitoring státních hranic a jsou připraveny na jejich uzavření. Službu v současné době vykonává cca 190 policistů a armáda drží v pohotovosti 250 osob.

Česká republika nemá s bojem proti terorismu příliš mnoho zkušeností. Většinou čerpá z Evropských nařízení nebo se inspiruje u zkušenějších národů. Naše země naštěstí není v hledáčku teroristických organizací, ale jsme součástí EU a dřív nebo později musíme očekávat teroristické útoky i na našem území. Jedním z nejdůležitějších prostředků boje proti terorismu jsou zpravodajské služby (BIS, ÚZSI, VZ), které musí mezi sebou spolupracovat a vyměňovat si vzájemně informace. V našich končinách tato spolupráce ovšem nefunguje příliš dobře. Jako by každá organizace chtěla mít své know – how. Ani spolupráce mezi armádou a policií při monitorování státních hranic není 100 %. Pouze spolupráce může pomoci v boji s terorismem a to nejen ve zpravodajských vodách, ale v celém systému obrany a IZS.

³³ *Systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem*, [online], 2015 [cit. 2016-12-22] Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/soubor/system-vyhlasovani-stupnu-ohrozeni-terorismem.aspx>>.

³⁴ *Start NCOZ a koordinace ochrany měkkých cílů* [online] Vydáno 2016 [cit. 2016-12-22] Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/clanek/start-ncoz-a-koordinace-ochrany-mekkych-cilu.aspx>>.

ZÁVĚR

Od chvíle, kdy člověk poprvé použil násilí proti bezbranným a nezaujatým osobám za účelem získání nadvlády nebo území, je až do současnosti při pohledu na války a utrpení přítomen skepticismus a zároveň naděje. Každý z nás pochybuje, že se lidstvo z válek někdy poučí, ale každý z nás v koutku duše doufá, že jednoho krásného dne lidstvo procitne a začne žít v klidu a míru.

Každý politik nebo kazatel mluví o toleranci a pochopení, o bránění lidských práv a svobod, o diskriminaci, o svobodě pohybu nebo vyznání a o demokracii. Multikulturní společnost je krásným snem, ale naráží na jeden zásadní problém. Člověk. Lidský faktor je jako časovaná bomba. Stačí jeden nespokojený člověk ve společnosti, který odmítá respektovat pravidla a chce prosadit své myšlenky a je problém. Jako efekt mávání motýlích křídel. Kdo má v dnešní společnosti vlastně pravdu? Jak můžeme vědět, že právě ten jeden člověk jako jediný lže? On je o své pravdě přesvědčen a chce za ní bojovat. Ale jak má sám bojovat proti takové přesile? Všechny mírové pokusy o napravení společnosti už vyzkoušel, ale nikdo ho neposlouchá a nerespektuje. Terorismus. Způsob boje, který je ideální proti přesile. Nečekaně zabít svého soka, postrašit komunitu a ukázat, že současný systém je nedokáže ochránit. Každý kdo se k němu přidá, bude ušetřen násilí a přežije. Je to jednoduchý princip. Až vyhraje, nebude se na něj pohlížet jako na vraha a teroristu. Budou ho oslavovat jako osvoboditele a hrdinu.

Jakým způsobem se proti terorismu chránit? V nedemokratické společnosti by takového člověka veřejně popravili, aby to již nikoho dalšího nenapadlo. V demokratické společnosti se nejdříve uspořádá konference, která řeší jakým způsobem začlenit takového člověka do společnosti, jaké mu vytvořit podmínky aby již nikoho nezabíjel a jak s ním zacházet aby nebyl utiskován a napadán kvůli svým názorům nebo vyznání. Sami ukazujeme svoji slabost a dáváme najevo svou zranitelnost. Sami mu nabijeme zbraň a ještě mu ji podáme. Jakmile uděláme jeden ústupek, tak přijdou další a další požadavky a nakonec zjistíme, že se chováme tak, jak chce on. Zarážející je, že na každý druh terorismu pohlížíme jinak. IRA, ETA, Rudá brigáda a jiné podobné politicky zaměřené organizace byly potlačeny armádou nebo policií. Politici podporovali boj proti těmto organizacím a znemožňovali jim jejich činnost, protože oslabovaly jejich vliv. Nikde není napsáno, že každý má právo na své

území a může si vyhlásit samostatnost, jak se mu zlíbí. Všude ale slyšíme, že každý má právo na své vyznání. Tímto se dostáváme k největšímu problému současnosti. Náboženský terorismus. Teroristi nerespektující Deklaraci lidských práv se brání tím, že Deklarace lidských práv jim dává právo na svou víru. Jelikož demokratická společnost tuto deklaraci respektuje, tak musí ustupovat jejich požadavkům. Na území demokratických zemí tak vznikají náboženské organizace, které vychovávají svou komunitu podle jejich zvyklostí a práv. Pokud je někdo vychováván k nenávisti k jiným náboženstvím a nevěřícím, tak v dospělosti jistě nebude bojovat za rovnoprávnost všech.

Žádná multikulturní společnost v historii lidstva neměla dlouhého trvání. Nikdo nemůže vyhovět všem a nikdo nechce respektovat odlišné názory. Země se rozdělili podle politického smýšlení, kultury, rasy, původu, řeči apod. právě kvůli těmto rozdílům. Co se děje u sousedů je nám všem vcelku jedno, ale nikdo nemá rád, když činnost sousedů ovlivňuje náš život. Člověk je tvor společenský, ale vyhledává společnost podobného smýšlení. Pokud přijde do cizí společnosti a chce s nimi žít, tak by měl přejít na jejich myšlení a ne předělávat společnost podle obrazu svého. Nejúčinnější obranou proti terorismu je zákaz vstupu teroristů a všech podobně smýšlejících osob na naše území a trestání všech, kdo se na teroristickém útoku podílel. Nejen pachatele, organizátora, pomocníka a sponzora, ale i toho kdo jim tu myšlenku vnuknul. Toho kdo je vychoval k nenávisti. A jediným možným trestem je vyřazení takového člověka ze společnosti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. DANICS, Š. *Extremismus militantní demokracie*. Praha: Policejní akademie, 2014. 128 s., ISBN 978-80-7251-430-4.
2. DANICS, Š., KAMÍN, T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008. 154 s., ISBN 978-80-7251-286-7.
3. LEICMANOVÁ, P., *Terorismus*. Brno, 2006. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy university, Katedra právní teorie.
4. BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999. 152 s., ISBN 80-902670-1-7.
5. BRZYBOHATÝ, M., *Terorismus II*. Praha: Police history, 1999. 204 s., ISBN 80-902670-4-1.
6. OSTŘANSKÝ, B., *Atlas muslimských strašáků...* Praha: Academia, 2014. 190 s., ISBN 978-80-200-2428-2
7. ČEJKA, M., *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister&Principal, 2007, 232 s., ISBN 978-80-87029-19-0
8. HOFFMAN, B., *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 2006. 456 s, ISBN 0-231-51046.
9. STRMISKA, M. *Politický terorismus*. Brno: Masarykova univerzita, 1996, 104 s. ISBN 80-210-1360-5.
10. SUN-C'. *Umění války*. Brno: B4U publishing, 2008. 100 s. ISBN 978-80-903850-6-0.
11. SOULEIMANOV, E., *Terorismus pokus o porozumění*. Praha: Slon, 2010. 348 s. ISBN 978-80-7419-038-4.
12. CLAUSEWITZ, C., *O válce*. Brno: Bonus A, s.r.o., 1996. 749 s. ISBN 80-85914-27-1.
13. CARR, C. *Dějiny terorismu. Kořeny války proti civilistům*. Praha: Práh, 2002. 183 s. ISBN 80-7252-063-6.

Elektronické zdroje

1. Překlad HRBEK, I., *Vznešený korán.*, 1972, pdf. [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Koran.pdf>>.
2. POLICIE ČR, *Národní kontaktní bod pro terorismus*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx>>
3. BIS, *Terorismus*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.bis.cz/terorismus.html>>
4. FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Historický vývoj terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.obranastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/historicky-vyvoj-terorismu.html>>.
5. *Slovník cizích slov*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/ideologie>>
6. FOLTIN, P., ŘEHÁK, D., *Důvody realizace a formy terorismu*, [on-line], 2006, [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2005/1-2005/duvodyrealizace-a-formy-terorismu.htm>>.
7. FBI, *Terorism*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.fbi.gov/investigate/terrorism>>
8. MAREŠ, M., *Vymezení pojmu terorismus, válka ...* [online]. Praha: Obrana a strategie, 2004 [cit. 2016-10-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2004/1-2004/vymezení-pojmu-terorismus-valka-a-guerilla-v-soudobe-bezpecnostni-terminologii.html>>.
9. *Global Terrorism Database* [online] Poslední aktualizace 06.06.2016 [cit. 2016-12-22] Dostupné z: <<https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?search=czech+republic&sa.x>>.
10. *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013*, [online], 2013, [cit. 2016-12-22] Dostupné z: [http: < https://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx](http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx)>.
11. *Trestní zákoník. Zákon č. 40/2009 Sb.*, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <[http:// www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40](http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40)>

12. MATAL, O., *Fundamentalismus*. 2005, [on-line], [cit. 2016-08-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.valka.cz/10964-Fundamentalismus>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze Pravidelných zpravodajských informací zpravodajského oddělení 4. brn AČR;
- databáze Tematických zpravodajských informací zpravodajského oddělení 4. brn AČR.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázky

1. *Jedna z možných variant vlajek IRA*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<http://quotesgram.com/irish-republican-army-quotes>>.
2. *Oficiální logo organizace ETA*, [on-line]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Euskadi_Ta_Askatasuna>.
3. *Oficiální vlajka Brigade Rosse*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Red_Brigades>.
4. *Oficiální vlajka a znak Óm šinrikjó*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Aum_Shinrikyo>.
5. *Oficiální vlajka hnutí Al-Kaida*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<https://en.wikipedia.org/wiki/Al-Qaeda>>.
6. *Oficiální vlajka hnutí Hizballáh*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<https://cz.pinterest.com/pin/528680443731376972/>>.

7. *Oficiální znak Organizace pro osvobození Palestiny*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<http://imemc.org/article/70817/>>.
8. *Oficiální vlajka hnutí Fatah*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fatah>>.
9. *Oficiální vlajka hnutí Hamás*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Hamas>>.
10. *Oficiální vlajka Islámského státu*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/islamsky_stat>.
11. *Mapa území, které chce ovládnout Islámský stát*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<http://zahranicni.eurozpravy.cz/blizky-vychod/128497-desiva-mapa-tato-uzemi-chce-islamsky-stat-podmanit-do-roku-2020>>.
12. *Oficiální vlajka Boko Haram*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://www.en.wikipedia.org/wiki/Boko_Haram>.
13. *Oficiální znak Ku Klux Klan*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://www.en.wikipedia.org/wiki/Ku_Klux_Klan>.
14. *Oficiální vlajka organizace Světlá stezka*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Shining_Path>.
15. *Oficiální vlajka organizace Revoluční ozbrojené síly Kolumbie*, [on-line]. Dostupné z WWW: <<https://en.wikipedia.org/wiki/FARC>>.
16. *Oficiální vlajka organizace Národní osvobozené armáda*, [on-line]. Dostupné z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/National_Liberation_Army>.

Tabulky

1. *Charakteristické znaky guerilly a terorismu v nekonvenčním konfliktu.*